

STUDIOOSUS

TALTECHI TUDENGI AJAKIRI . MÄRTS 2020 . TALTECH STUDENT MAGAZINE

**PERSOON - MARSIGA TOOMPEALE - ERASMUS
ENGINAATOR & BEST - JÄÄGEM KULTUURSETEKS**

JA PALJU MUUD AHJUSOOJAS STUDIOOSUSES, MIDA JUST PRAEGU HELLALT KÄES HOIAD

LIITU STUDIOOSUSE TOIMETUSEGA

studioosus@tipikas.ee

TOIMETUS

PEATOIMETAJA
Anne-Mary Läll
annemary.lall@tipikas.ee

KÜLJENDAJA
Kadi Sigus

PEAKAANE FOTO
Martin Arusalu

TOIMETUS
Lenne-Liisa Heinoja, Aivar
Kamal, Alejandra Karu, Aneta
Marttila, Anett Pook, Anne-Mary
Läll, Gerlin Gil, Mairo Mitt,
Karl Läll, Karoliina Arold, Riina
Tallo, Karol Meerja, Engel-Mari
Mölder, Katrin Kõbas, Anastasia
Jefimova, Kaisa Eslas, Doris Abe

TRÜKK
Auratrükk

VÄLJAANDJA
TalTech Üliõpilasesindus

AADRESS
Ehitajate tee 5, Tallinn

KIRJUTA
studioosus@tipikas.ee

WWW.TALTECH.EE/STUDIOOSUS

Studioosus (ladina keeles üliõpilane) on kord kuus ilmuv ajakiri, mille koostajateks on TalTechi tudengid. Studioosus ilmub iga kuu esimesel esmaspäeval ja toob lugejani uudised, persoonilood, reportaažid, intervjuud jpm. Lehe tiraaž on 1500 eksemplari ning seda jaotatakse TalTechi peahoones, IT majas, raamatukogus ja ka kolledžites tasuta.

@STUDIOOSUS 2020 | KÕIK ÕIGUSED KAITSTUD

Hei, Tipikas!

Ilmad on läinud kevadiseks ning kätte on jõudnud märts. Põhimõtteliselt saab akusid jälle päikesega laadida. See on täiesti hämmastav kui mõnus on elektritõuksiga 22km/h mööda kevadist Riiat vurada. Kuid mitte sellest ei tahtnud ma kirjutada.

Käisin paar päeva tagasi poes. Ma ei plaaninud küll tervet korvitäit asju osta, aga saate aru – poes olid MAASIKAD! (PS. Need ei olnud üldse head). Lisaks oli üldse kogu värsket kraami värsket väljanägemisega, nii et otsustasin kõik ühest kohast osta. Korv sai täis ja suundusin kassade poole. Valik oli minna iseteenindusse või päris kassasse. Tavaliselt olen ma iseteeninduse tüüpi, aga seekord ei olnud mul kaup kaalutud ega piiksutatud. Kui ma tahaks kassapidaja tööd teha, siis ma läheks kassapidajana tööle. Tavakassas ei olnud väga pikk järjekord seega suundusin sinna. Algas oli paljutõotav. Aga siis jõudis kassapidaja lahtise värsket kraami ning naeratus ta näol kadus. Kujutate ette – 4 porgandit, 4 sibulat, 3 tomatit, 2 kurki ja granaatõun. Kõik kaalumata lihtsalt lindil (ma pole „paki kõik eraldi kilekotti“ usku). Siis algas häda ja viletsus teemal, miks ma ei kaalunud (selles poeketis kaaluvad ainult ekspreskassa kasutajad) ja miks nad kõik lahtiselt on ja üleüldse, miks ma pean selliseid asju ostma. Ma ei ole ka selline, kes laseks endale päris kõike öelda. Asi läks üsna ruttu inetuks ning lõppes kassapidaja tõdemusega, et ma olen „kasvatamatu jõmpsikas“. Tulevikus olen targem ning lasen end robotil teenindada.

Sulle, kallis Tipikas, soovitan samuti tehnoloogia arenguga ühte sammu käia ning olla tänulik, et robotid ei ole õppinud veel oma arvamust avaldama.

Anne-Mary Läll
Peatoimetaja

SISUKORD

TALTECH+

1. PERSOON: GERLIN GIL
2. TUDENGID TUNNUSTAVAD: ÖPPEJÕUD

TUDENG TEGUTSEB

3. TIPIKAD MARSIVAD
4. BUSSIJUHI SUVI POLE VEEL LÖPPENUD
5. ENGINAATOR
6. BEST (SUVE)KURSUSED

ARVAMUSNURK

7. MU ÖPPEKAVAS ON PRAKTIKA. APPI.
8. MINU PORTUGAL

SPORDISEKTOR

9. TIPIKAD VÕRGUTAVAD

RETRO

10. KOERAGA TÜDRUK KÕRGHARIDUST OMANDAMAS

KULTURNIK

11. LUULENURK
12. MUUSIKA MINU SILMADELE

NIPINURK

13. VAESE TUDENGI PONNISTUSED
14. EDUKA LÕPUTÖÖ ALUSED

HALVA HUUMORI INSTITUUT

- NALJA(?)NURK
- TEST: KUI EDUKAKS MA TULEVIKUS SAAN?
RISTSÕNA KÕIGILE LOENGUIGNOREERIJATELE

1

PERSOON: GERLIN GIL

KES SA OLED, KUST SA TULED?

Olen Gerlin, pärit Raplast. 2015. aasta sügisest olen olnud TalTechi tudeng. Bakalaureuses õppisin äranduse õppekaval, nüüdseks olen lõpule jõudmas magistriõpingutega. Õpin juhtimise ja turunduse õppekaval äriprotsesside juhtimist.

2017. aasta augustikuus valiti mind Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilasesinduse juhatuse esimeheks.

MIS ON SINU TÖÖÜLESANDED?

Tööülesanded on olnud varieeruvad. Kui ma peaks ühe lausega kokku võtma enda kõik tööülesanded, siis see oleks midagi järgnevat: "Juhin ja vastutan Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilasesinduse tegevuste eest." Esimeheks olemise periood on toonud kaasa järjest uusi tööülesandeid ja väljakutseid.

Ametisse asudes pidin esmalt töötama meie põhikirja ja töökorraga. Samasse aega sattus kõrgharidusseaduse muutmise ning olin kaasatud Tehnikaülikooli kõrgharidusseadustiku komisjoni töösse.

Olen tudengeid esindanud mitmetes otsustuskogudes, töögruppides ja tudengivõrgustikes. Igakuine töö toimub senatis, akadeemilises komisjonis.

Olen kaasatud õppekomisjoni teemade aruteludesse, kus toimub bakalaureuse- ja magistriõppe tudengite õpet mõjutavate otsuste läbirääkimine.

Igapäevane töö on eelarve eest vastutamine, arvete kinnitamine, juhatuse otsuste langetamine nende vormistamine. Koos meeskonnaga üliõpilasesinduse esindamine messidel, avatud uste päeval. Tudengite kaasuste lahendamine, nende abistamine.

Juhatuse esimehe ülesandeks on üliõpilaste ja TalTechi esindamine ning sellega seonduvalt ka kõnede pidamine aktustel, tseremooniatel ja muudel üritustel.

Oma amaetiaja algusest olen teinud ka väga tihedalt koostööd Eesti Üliõpilaskondade Liiduga (EÜL), mis seisab riiklikul tasandil üliõpilaste huvide eest. EÜLis olen üldkoosoleku ja volikogu liige.

Oluline on olnud koostöö välisvõrgustikega nagu Baltech ja Nordtek (Põhjamaade inseneriõppe kõrgkoolide võrgustik). Nordteki tudengivõrgustikus olen juhatuse liige ja esindan seal Balti riikide tehnikaülikooli. Nordtekis olin kaasatud ka ettevõtluse ja innovatsiooni töögruppi. Tihti on vaja loominguiliselt ning samas strateegiliselt eri situatsioonidest välja tulla. Vajadusel asendan tegevjuhti, mõnd teist personali liiget või esinduskogu eesistujat. Minu roll on olla kõigega kursis ja kiirelt reageerida olukordades, kus tudengid peavad mobiliseeruma või sisendit andma. Kokkuvõtvalt tööülesandeid on tõepoolest seinast sein ja tegevusetult istumist pole.

MIS SULLE SELLE TÖÖ JUURES MEELDIB?

Ma olen saanud fantastilise juhtimise kogemuse, olen saanud panustada meie ülikooli arengusse ja ikka väga palju kokku puutunud Eesti tippasemel juhtidega. Olen õppinud meeskonda juhtima. Näinud suure avaliku sektori asutuse juhtimist erinevatelt tasanditelt. Põnev on olnud olla tudengite ja töötajate, ülikooli juhtkonna vahendaja nõnda interdistsiplinaarses süsteemis nagu seda on Tallinna Tehnikaülikool. Väga on meeldinud kokkupuude ja koostöö edukate TalTechi vilistlaste ja töötajatega. Läbi kõikide kogemuste küpsed ja arened ise inimesena. Üliõpilasesinduse juhatuse esimehe töö õpetab väga palju.

MILLISEID ERAKORDSEID JUHTUMEID ON SINU TÖÖS ETTE TULNUD?

Sõltub, mida erakordseks juhtumiks pidada. Minu jaoks on iga päev erakordne ja ainulaadne. Iga inimene on erakordne ning erinevaid inimesi olen ma kohanud tänu esimehe positsioonile palju. Arvan, et erakordsus on tunnetuse küsimus. Minu jaoks on olnud päris erakordne kogemus

tudengite reageerimiskiirus olukorras, kus meie ülikooli maine sai kahjustada. Suutsime paari tunniga 107 tudengi toetuse saada meie läbiarutatud ja heakskiidetud seisukohale. Olen siiani tänulik neile tudengitele. Äge tunne oli, et veel päevi hiljem lisandus huvilisi, kes oleks tahtnud enda nime lisada seisukohale.

KUIDAS ÜLDSE ÜLIKOOLI AJAL TÖÖTAMIST ÕPPIMISEGA SIDUDA? MILLISED ON SINU KOGEMUSED ÕPPIMISE KÕRVALT TÖÖTAMISEGA? KAS SOOVITAKSID TEISTELEGI?

Ülikool ja töö on võimalik edukalt siduda. Olen ise seda suutnud ja näinud teisi seda tegemas. Olen käinud esinduse kõrvalt korduvalt EKKA õppekavade hindamiskomisjonides tudengiekspertidiks ja Arengufondi sügise stipendiumikonkursi ära korraldanud, et lisatulu ja kogemusi saada. Küll aga olen kindel, et liigne töö langetab õppimise kvaliteeti. Mulle on üks väga tark naine öelnud, et igas pulmas ei saa pruut olla. Kui sa teed ühte asja kirega, pole võimalik teist asja samasuguse energiaga teha. Lõppude lõpuks on meil kõigil päevas ainult 24 tundi.

Mul on ääretult kahju, et paljud Eesti noored on sunnitud töötama kooli kõrvalt, et majanduslikult toime tulla. Ma nõustun EÜLi seisukohaga, et Eestis ei ole tudengitele tagatud piisavad sotsiaalsed garantiid. Leian, et Eestis peaks kõrgharidust, teadust ja õppimist väärtustama rohkem ja nägema üheskoos vaeva haridusse panustamisega, sest see on meie konkurentsieelis maailmas. Meie inimkapital, teadus.

Mu ema ristitütar alustas õpinguid 2019. a sügisel Harvardis ja kuulasin hiljuti huviga tema muljeid seoses stipendiumite, ülikoolilinnaku, seal olevate võimaluste ja õppe sisu kohta. Ma soovin, et iga võimekas noor saaks õppida sellises õppimist soodustavas keskkonnas. Harvardis antakse tudengitele nii suur võimalus keskenduda ainult õppetööle. Su eest lahendatakse olmemured ära, raamatukogud on 24/7 lahti, õppimine on muudetud nii mugavaks kui võimalik. Ühikas võib isegi koer kaasas olla. Tudengina saad panustada enda kõige kallima ressursi – aja – puhtalt enesearengule ja oma erialale.

MILLEGA TEGELED VÄLJASPOOL TÖÖD JA ÕPPIMIST?

Olen koos enda kõige kallimatega: pere, elukaaslane ja sõbrad. Mul on imearmas, suure südame ja märja ninaga söber *chihuahua* Bella Maffia. Temaga on alati suur lust koos aega veeta. Vahel ütlen naljatledes, et ta on mu paberiteta teraapiakoer. Armastan teda kaisutada, sügada ning vahel lihtsalt õppida üheskoos uusi trikke. Muide, vanadele koertele saab edukalt uusi trikke õpetada. Koerad on imelised.

Mulle meeldib looduses käia. Kui tõe le anda, siis tegelikult ajanappuse tõttu mul väga palju aega endale ei ole. Aga vahel võtan ikka aja maha, et minna pikemaks ajaks looduse rüppe, kui lihtsalt kiire õhtune jalutuskäik. Mulle meeldib lugeda ja sõpradega lauamänge või pantomiimi mängida.

MIDA TEED, KUI STRESS ÜLE PEA KASVAB?

Võtan aja maha. Mõtestan lahti, millised on minu jaoks hetkel prioriteetsed tegevused, mis ma kindlasti tehtud pean saama ja hakkam otsast pihta.

Mul on vedanud lähedaste inimestega, saan alati neile enda muredest rääkida. Üheskoos leiame lahendused. Mu pere paneb mind nägema elu helgemat poolt ja õnneks päris sügavatesse aukudesse ma kukkunud ei ole.

NIMETA SEIK OMA TÖÖVALLAST, MIS JÄÄB ELUKS AJAKS MEELDE.

Neid seiku on mitmeid. Samas jäävad kõige kirkamalt meelde just raskeimad ja enim eneseületust nõudvad juhtumid. Kunagi nõ "noore ja rohelisena" enda kehtestamine juhtkonna ees oli päris suur tükk. Hirm oli ikka korralik enne esimesi sõnavõtte, sain kogemuse, kuidas meediaga suhelda ja mida kindlasti vältida, sest alati ei pruugi olla ajakirjanik sama heatahtlik ja aus kui sina. Minu jaoks oli lõbus seik ka see, kuidas sain 2017. aastal värskest valitud esimehena teada enda esimesel *Baltic Organizational Meeting'*ul, et meie esindus peab korraldama samal õppeaastal Baltechi. See infokild oli kuhugi meie esindusest töö üleandmisel kaduma läinud ning toona ei teadnud keegi

personalist ega esinduskogust, et selline au oli meile langenud. Samas sai kohtumine koostöös INSÜKi, Eesti Masinatööstuse Liidu, ÜE personali ja paari toonase esinduskogu liikmega edukalt korraldatud.

Midagi lõbusat ka: *“life-hacks by Marion and Grete”*. Mu enda ÜE tiimikaaslaste tarkuseterad elust enesest, mida ma olen saanud rakendada. Neid on nad jaganud mulle erinevaid. Näiteks juhtus õnnetus, kus mu püksid kärisesid katki tunnike enne senati koosolekut. Koju minekuks enam aega ei olnud ja toonane tegevjuht esinduses (Marion) ja praegune tegevjuht (Grete) aitasid mul värvida teipi tumesiniseks ja kleepisime mu nahale, täpselt augu kohale.. No nii totakas lugu. Aga sain õhtuni välja aetud nende pükstega ning õnnelikult koju jõudes leidsid nii püksid kui abimees teip tee prügikasti.

NIMETA VIIS OSKUST, MIDA OLED ÕPPINUD OMA TÖÖL.

Ma leian, et kõiki oma oskusi olen saanud lihvida ja pidevalt parendada läbi üliõpilasesinduse. Kindlasti olen saanud julgemaks esinejaks, paremaks enda mõtete formuleerimisel. Enda aega olen samuti õppinud teistmoodi hindama. Kindlasti olen kannatlikkust õppinud. Osad protsessid võtavad lihtsalt kaua aega, tudengiorganisatsioonides on tavaline, et toimub pidev tudengite (sh kompetentside, info) vool. Sa pead olema kannatlik ja rahulik. Õpetama ja ühes koos õppima enda üliõpilasesinduse personali ning esinduskoguga. Tuli vast viis ära küll.

MIDA SA SOOVITAKSID UUELE TALTECH ÜLIÕPILASESINDUSE JUHATUSELE JÄRGEVATEKS KOOLIAASTATEKS?

Esmalt kasutan võimalust tänada oma meeskonda, tegevjuhti, juhatuse liikmeid. Soovin tänada rektorit, õppeprorektorit, teadusprorektorit, dekaane, senati ja nõukogu liikmeid, ülikooli töötajaid, kellega koostööd tegin. Täna ülikooli kõige võimsamat jõudu, tudengeid! Vägev periood on olnud mu elus. Täna teid kõiki südamest! Ma soovitan uuel juhatusel olla kirglikud enda missiooni elluviimisel ning seda teekonda nautida. Julgelt, positiivsusega ja koostöös minna väljakutsetele vastu. Soovin tarku otsuseid, lennukate ideede ja suurte tegudega meeskonda ning jõudu tööle! Olge tublid ja hoidke üheskoos tipikate lippu kõrgel!

2

TUDENGID TUNNUSTAVAD: ÕPPEJÕUD

Eelmise semestri lõpus kutsus Üliõpilasesindus tudengeid üles märkama ja tunnustama neid, kes meile tarkusi jagavad. Seda teadmist ei saa aga ainult iseendale jätta ning seetõttu oleme otsustanud jagatud kogemusi ja kiidusõnu Studioosuses jagada.

„Minu esimesel aastal ülikooli tulles, ei olnud mul õrna aimugi, kuidas olla tudeng ning õppetööle pühendatavat aega mõistlikult planeerida. See tähendas, et ma jätsin enamiku kodustest töödest ja arvestusest eksamisessioonile. Sealhulgas ühe ülimalt töömahuka õppeaine arvestuse. Ega õppejõud alguses ei uskunud, et ma suudaksin kõik vajalikud tööd nõutud tähtjaks esitada. Siiski iga päev viisin ühe töö, mille tagajärjel kasvas ka õppejõu usk minu võimetesse. Tema suhtumine minusse oli motiveeriv just tema väikese skeptilisuse ja huumori tõttu. See andis mulle tahet õppeaine edukalt läbida ja ma olen ääretult tänulik sellele toredale õppejõule, kes aeg ajalt ka oma elutarkusi edasi andis. Kuigi antud õppejõud enam mulle loenguid ei anna, siis koridori peal kohtudes vahel ikka küsib, et kuidas mul läheb.” (SERGEI LETUNOVITŠ)

„Minul on erinevaid õppejõude olnud 28 ning neist selliseid erilisi, keda kohe tahaks välja tuua ja kiita, on olnud 6 ning siin kirjutan ma neljast.

Esimese õppejõuga olen ülikooli nelja aasta jooksul kokku puutunud mitmeid kordi. Ta oli meile õppejõuks esimesel semestril ja oma rumaluse tõttu suutsin ma aine läbi kukkuda. Kusjuures olin ise sellega täiesti nõus, keegi ülekohtu ei teinud ja lihtsalt olingi ise jätnud asjad tegemata. Mis teeb selle õppejõu aga eriliseks võrreldes teistega, on asjaolu, et ta austab igat üliõpilast ning ei vaata nende peale kuidagi halvasti, kui nad tulevad ainet teist või kolmandat korda sooritama. Ta on siiralt tore ning oskab ajaga kaasas käia. See aga ei tähendaks, et ta teid hinnates range ei oleks. Kui joonis on ikka valesti joonestatud, siis see on valesti joonestatud ning see tuleb ümber teha. Kõiki asju on võimalik öelda nii hästi kui ka halvasti. See, kuidas see konkreetne õppejõud suhtleb, on nii inimlik ning tudengit toetav, et see on lausa imetlust väärt. (SERGEI LETUNOVITŠ)

Teine - Esiteks on lineaaralgebra keeruline õppeaine ning lihtsam on mitte hakata lahti mõtestama, milleks see vajalik on. Teiseks on tal ranged hindamiskriteeriumid. Kolmandaks ei anna ta ka eriti mõistlikke kordamisküsimusi, mille järgi õppida. Aga samas on tema loengud nii ilmekad ja kaasa haaravad, et kui vähegi kohal käia ja kaasa mõelda, siis saab selle õppeaine edukalt sooritatud! Nii mõnelgi korral olen avastanud end harjutustunnis kaasa elamas enda jaoks täiesti seosetule lausele, sest see on lihtsalt nii hästiartikuleeritud. Mõnikord on isegi naljakas mõelda, kuidas keegi suudab nii huvitavalt matemaatilist teooriat edasi anda. Lisaks sellele ei koorma ta üliõpilasi ebavajalikuga ning on alati tudengite suhtes lugupidav.

Ta on üks vähestest õppejõududest, kes kasutab tudengite poole pöördumiseks sõnu „lugupeetud“ ning „armsad kolleegid“. Minu jaoks teeb see õppeaine omandamise nii palju lihtsamaks kui see tudengi ja õppejõu vaheline austus on mõlemapoolne. (JAAN VARIK)

Kolmandaks õppejõuks tootsin välja ühe noore teaduri. Kuna meid oli tema õppeaines üsna vähe, siis oli kogu õpe väga personaalne, kuna olime õppejõuga tihedas kirj vahetuses ning õppeaine hinne kujunes välja kursusetöö alusel. Kursusetöö oli meil ühine töö, saime ka grupina tema juures käia abi küsimas. Kõige toredam oligi asjaolu, et ta justkui ei olnudki õppejõud vaid rohkem nagu mentor, kes andis suuna kätte ning kelle juhiste järgi sai lõpuks ka töö valmis. Mul on hea meel näha, et meie ülikooli inseneriteaduskonda on vaikselt hakanud lisanduma nooremaid õppejõude, kes ei ole enam traditsioonilistes õppemeetodites kinni ning kellel on võimalus ka üliõpilaste soovidega arvestada. (KRISTJAN TABRI)

Neljanda õppejõuna tahaksin kirjutada ühest väga rangest vanakooli mehaanikust. Ta on minu õppejõuks sattunud mitmetel erinevatel semestritel ning on kogu olemuselt väga konkreetne ning pikka juttu ei salli. Ta ei anna oma nõudmistes järele ning kuigi selline suhtumine tekitab tavaliselt negatiivseid emotsioone, siis tema puhul oli see hoopis positiivne. Kuna ta ise on hästi range ning nõuab tähtaegadest ning lubadustest kinni pidamist, siis on ainult positiivne, et kõik need tähtjad on teada alates esimesest tunnist ning nii on tudengina väga lihtne oma aega ning tegemisi planeerida. See on üks omadustest, mida ma tema puhul väga kõrgelt hindan.” (LEO TEDER)

“Õpin Tallinna Tehnikaülikooli loodusteaduskonnas, 3. kursusel. Kui mõelda viie läbitud semestri peale, mis mul on olnud, siis meenub mulle üks vahva ja eriline õppejõud.

Nimelt oli meil kolmandal semestril selline õppeaine nagu instrumentaalanalüüs. Instrumentaalanalüüs on sisuliselt analüütilise keemia valdkond, mis uurib ainete koostist ja struktuuri mitmesuguste

instrumentide ja aparatuuride abil. Tundub igav ja kuiv õppeaine? Nii ta ka on, aga just see õppejõud suutis selle aine huvitavaks rääkida! Näiteks sidudes käsitlused olnud teemad tänapäevaste aktuaalsete olukordadega (näiteks, kuidas võeti Pärnu Weekend Festivali ajal noortel proove, et tuvastada nende enda laboris leiutatud narkomeetri abil erinevate narkootikumide sisaldust proovides). Õppeaine oli väga mahukas ja küllaltki keeruline, kuid tänu tema suurepärasele huumorile ja joonistamisoskusele suutis ta igähele meie kursusel selle aine selgeks teha. Suur aitäh!” (MARIA KUHTINSKAJA)

“Õpin Tallinna Tehnikaülikoolis arhitektuuri ning sellest meeletust arhitektide hordist, kes mulle loenguid on andnud, jääb mulle alati eriliselt meelde üks. Ta paistis silma oma erakordselt huvitava lähenemise ja stiili poolest. Kuna ta on Eestis väga tuntud arhitekt, siis on inimesi, kes ei mõista tema loomingut ja kritiseerivad seda tugevalt. Sellest olenemata on suurem osa tudengeid, kellele ta on loenguid andnud, saanud tema töö suureks austajaks. Ta on soe, muhe ja äärmiselt positiivne inimene ning näeb maailma hoopis teisiti kui enamus arhitekte. Uurisime tema juhendamisel maailma hoopis teise nurga alt, kui tavalises arhitektuuristudios seda tehakse. Õppejõud pani meid kõiki mõtlema teisiti ning arvestama rohkemate aspektidega kui ainult nendega, mis on silmaga näha ning just see teebki arhitekti tööst kuldaväärt töö.” (VILEN KÜNNAPU)

“Õppeaine antud õppematerjalide poolest oli üsna kuiv ja ebahuvitav, vähemalt enamike õpilaste jaoks. Tänu õppejõule, kes suutis imepäraselt hästi oma ainet edasi anda, hakkasime kõik põnevusega mõtisklema liiva, killustiku ja katusekattematerjalide “hingeelu” üle. Ühe semestri jooksul, mil 30-pealine grupp õppejõuga kohtus, suutis ta meelde jätta kõigi üliõpilaste nimed. See näitab, et on olemas õppejõude, kes on oma tudengitest siiralt huvitatud ning püüavad neisse suhtuda kui isiksustesse. Õppejõud toob alati huvitavaid elulisi

näiteid ja kogemusi omaenese tööst, mis aitasid meelde jätta väikesed nüansid, mis õpiväljundites väljatoodud omandada aitasid. Õpetaja läheneb teadmiste edasi andmisele ka praktilisel teel – laboritundidega, kus õpilased said päriselt kitlid selga panna ja käed mustaks teha.

Kõnealuse õppejõu tõeline väärtus seisneb selles, et ta suudab oma tudengid panna huvi tundma õppeaine vastu, mis muidu oleks võinud olla järjekordne kadalipp ülikooliteel.“ (TANEL TUISK)

“Olen olnud Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskonna tudeng juba 2015. aasta sügisest. Selle aja jooksul olen õppinud ärimatemaatika õppekaval ning nüüd olen lõpusirgel magistriõpingutega.

Läbi aastate on mul olnud alati õppejõude, kelle loengusse või harjutustundi on mindud rõõmuga uusi teadmisi omandama. Ma saan öelda, et mul on olnud väga head õppejõud, kes on suutnud enda teadmisi edasi anda kõikidele neile, kes vähegi tunnis söandasi õppida, kuulata ja tähele panna. Õppejõud, kes eriti eredalt meelde jäävad on enamasti sellised, kelle õppeained on olnud ka parajalt keerukad.

Bakalaureuseõpingutest jääb igaveseks meelde, kuidas rahanduse aluste õppejõud suutsid terve auditooriumi tähelepanu kõita lihtsalt sellega, et nende enda kirg aine vastu oli nii suur. Auditoorium oli alati rahvast täis, tühje pinke nappis. Tudengid tulid varem kohale, et head istekohta saada. Need kaks meesterahvast julgustasid paljusid meie tudengeid investeerimisega algust tegema ning suutsid keerulised arvutusülesanded teha arusaadavaks ja loogiliseks. Kõik see käis läbi muheda atmosfääriga harjutustundide ja loengute. (KALLE AHI, KRISTJAN LIIVAMÄGI)

Magistriõpingutest on meelde jäänud õppejõud, kes toovad loengusse ja klassiruumi lisaks enda teadmistele huvitavaid õppevideoid, tehaste külastusi või reaalseid õpetlikke loogikamänge, mille abil saame gruppides lihtsustatud viisil õpitut teooriat testida. Minu arvates on suur saavutus kui õppejõud suudab loengu ajal, mis toimub kell 17.45–21.00, tudengid endaga elavalt kaasa mõtlema panna ja tuua õppetundi loomingulisi lahendusi, kuidas ainet puust ja punaseks selgeks teha. (KAREL KRINAL)

Täna kõik õppejõud, sest Te teete suurepäraselt ja rasket tööd! Soovin teile palju tarku, sõbralikke ja andekaid tudengeid!“

“Ülikoolielust on positiivselt meelde jäänud üks väga tore õppejõud, kes suudab matemaatikat lihtsaks ja arusaadavaks teha. Tänapäeva tehnoloogiliselt arenenud maailmas on see tegelikult lihtne – tuleb siduda matemaatilised valemid ja terminid reaalse eluga. Iga loeng on omal moel unikaalne ning kõik õppejõu poolt püstitatud probleemid on otseselt seotud tulevase elu ja töömaailmaga. Kui keskkooli ajast mäletan, et paljud klassikaaslased pidasid matemaatikat ebavajalikuks õppeaineks, siis peale selle õppejõu loenguid tekkis mul veendumus, et olen matemaatikat alahinnanud. Ma ei osanud ettegi kujutada, et seda ainet on võimalik õpetada siira armastusega antud valdkonna vastu ning siira sooviga jagada oma teadmisi tudengitele. Õppejõud arvestas ka nendega, kes loengutes osaleda ei saanud, andes võimaluse loenguid jälgida ka veebis ning jagas lahkesti loengus käsitletud õppematerjale. Kõiksugused abimaterjalid on lihtsas ja arusaadavas keeles kirjutatud, et sisu oleks mõistetav ka neile, kes majandusmatemaatikat varem õppinud ei ole. Loodan väga, et oma õpingute jooksul on mul võimalik veel antud õppejõu loengutes osaleda ning ka teised üliõpilased saavad võimaluse tema käe all õppida!” (KRISTI RUMMA)

“Nende esmakursuslaste jaoks, kes pole varem infotehnoloogiaga kokku puutunud, on esimesel kursusel üks väga raske õppeaine. Alguses õpiväljundeid lugedes tekib mõte, et kukud õppeaine kohe läbi, aga seda läbiviiv õppejõud on nii tore inimene. Väga vastutulelik ja valmis õpetamiseetodeid kohandama vastavalt kursuse võimekusele. Ta innustab ja julgustab tudengeid küsimusi esitama, ega pea paljaks leida ka ametlike töötundide väliselt aega tudengite pöördumistele vastata. Antud õppejõul on siiras soov, et tudengid jätkaksid ülikoolis oma õpinguid ning aitab igal sammul, kui ainult julgetakse küsida.” (AGO LUBERG)

Siin teen ka kõigile üleskutse – tunnustage neid, kes on tunnustamist väärt! Märgake ja tehke häält mitte ainult siis, kui asjad on halvasti, vaid ka siis, kui keegi teeb midagi tõesti hästi!

ESINDUSKOGU VALIMISED 2020

HÄÄLETUSPERIOOD

02.-15.03.2020!

ANNA ENDA HÄÄL JUBA TÄNA!

#TIPIKAS

3

TIPIKAD MARSIVAD

 ANETT POOK

On esmaspäeva hommik, 24. veebruar 2020. Ärkan kell 5.30, et jõuda Tehnikaülikooli juurde 6.30, mil algab ametlikult selle aasta Tipikate marss Toompeale. Kõhus on veider tunne, sest see on minu esimene kord seda üritust ise korraldada ning ma ei kujuta veel ette igat nüansi ja apsakat, mis tavaliselt igal üritusel ikka juhtub. Aga ma ei karda, sest kui seda üritust on juba aastaid tehtud, pole juhtunud midagi hullemat, kui sadanud taevast pussnuge.

Seega tellin pärast kiiret hommikusööki takso ja asun Tehnikaülikooli poole teele. Ilm tundub nagu ikka viimasel ajal – niiske, vihmane, sombune. Loodan, et veab ning saame sel korral natuke Ilmataadi krediiti kasutada ja paremat ilma tellida. Kohale jõudes torman läbi Üliõpilasesinduse kontorist, õnneks pole ma ainuke, kes nii vara tõusma on pidanud, sest kohal on ka paar personali liiget, kes on mulle asjade kohale toimetamisel appi tulnud – selle üle on mul ääretult hea meel, et ei pea kogu kraami Selveri kärusse laadima ja Keemia peatuse poole rallima. Haaran kaasa laululehed, ruuporid, abilised saavad endale lipud, pärjad ning asume üheskoos teele Keemia peatuse poole, et koguneda ja oodata trolle, mida tuleb sellelgi aastal kaks, et meid kõiki mahutada. Kohale on jõudnud ka peojuhid ning jagan neile ruuporid, et marss saaks alata ning unimütsid saaksid kiiremini virguda peojuhtide rõõmsate sõnade ja hea Eesti muusika saatel.

Kell on 6.33 ning trollid peaksid iga hetk jõudma, seega kontrollin üle, et kõik abilised on olemas ning neil on vajalikud asjad käes ning et midagi poleks ununenud. Kontrollnimekiri kinnitab, et kõik on tõesti olemas, kohal ning korras. Juba sõidavadki

trollid kurvi tagant välja ning tipikad kogunevad tihedamalt kokku, et saada trollis istekoht või mugavam seisukoht, sest nagunii läheb kitsaks. Peojuhid võistlevad selle nimel, kumba trolli rohkem rahvast mahub, aga tundub, et ikka mahub ühepalju. Hüppan ise viimasena esimesse trolli ning näen, kuidas veel paar tipikat Akadeemia tee 5 ühikast trolli poole sprindivad, aga loobuvad, kui trollid liikuma hakkavad. Mis seal ikka – siis tuleb lihtsalt järgmise trolli peale jõuda ja meid rongkäigus üles leida või hiljem meiega Dublineris liituda.

Esimeses trollis läheb käima absoluutne klassika – Pistoda laul, ja kõik laulavad nii, kuidas oskavad – mõni sopranina, teine bassina, kolmas kõvasti ja valesti. Ülimalt uhke tunne tekib, nähes, et meiega on liitunud ka mõned välistudengid, kes kõigest väest proovivad kaasa laulda. Oluline on, et kõigil oleks tuju ülev ning lõbus ning kõik tunneksid ennast Tehnikaülikooli pere liikmetena – õigete tipikatena, kes ei karda midagi.

Niiviisi lauldes ja hea tuju saatel hakkame jõudma Tõnismäele, kust meie rongkäik nii-öelda jalad alla saab. Kohe kui seltskond ennast trollidelt maha laadib, koguneme rongkäiku. Mina jagan laululehti ja vaatlen taevast, mis üha heledamaks läheb. Tundub, et ehk oligi Ilmataat täna helde. Mine sa tea, enne õhtut ei tasu ikka hõisata. Kell saabki seitse ning annan peojuhtidele märku rongkäiku Toompea poole vedama hakata. Õnneks ainult sirge tee ülesmäge ning teekond möödub taas lauldes. Jällegi on Viimne reliikvia au sees oma legendaarsete lauludega ning “Põgene, vaba laps, see on ainus võimalus...” kõlab ruuporist ning tipikad laulavad kogu hingest kaasa.

Toompeale, Kubernereri aeda jõuame üsna pea ning ootame üheskoos päikesetõusu. Minu ülesanne on siin jälgida taas, et kõigil tipikatel oleks laululehed, lippurid oleksid õigel kohal ning pärjakandjad saaksid oma hiigelsuured pärjad tseremoonia ajaks kuskile toetada, et neil pisut kergem oleks. Pärjakandjad ütlevad minu küsimise peale küll, et mis see pärg siis ära ei ole, lubasime ju kanda, siis kannamegi, aga tean, et tegelikult on neil pärast pärgade asetamist väga suur koorem õlgadelt langenud, sõna otseses mõttes. Tseremoonia algab hünni saatel Eesti Vabariigi lipu heiskamisega Pika Hermannini torni. Tipikad asetavad teklid südame kohale ning laulavad hünni kaasa, nagu minagi, ning mul on jällegi ääretult hea meel, et kõik on siiani õnnestunud ning vihma ei saja sellel hetkel krae vahele. Kontrollin jälle üle lippurid, peojuhtide ja pärjakandjate staatuse, tundub, et kõik on heas tujus ning laulavad südamest edasi.

Kui lipuheiskamise tseremoonia Toompeal on läbi saanud, suundub meie rongkäik edasi Reaalkooli ette, Reaali poisi monumendi juurde, kuhu asetame oma leinapärjad Vabadussõjas langenud Tallinna õpetajate ja õpilaste auks ja mälestuseks. Pärjakandjad saavad tseremoniaalse osaga väga hästi hakkama ning mul langeb järjekordne kivi südamele. Õnneks saabki pikk seismine läbi ning saame jälle ühtses rongkäigus rõõmsal sammul The Dublineri liikuda, ning näen, et tipikatel juba sõrmed sügelevad soojade auravate lihapiirukate ja külma õlle ja siidri järele, mis meid seal ootavad. Kuna jõuame pisut liiga vara, peame natuke küll ukse taga ootama, kuid peagi teeb üks teenindaja ukse lahti ning tipikad voolavad sisse sooja, kes sööma ja kes esmalt valedest kingadest tulenenud ville tohterdama. Juhtub ikka. The Dublineris laulame, sööme, joomme, räägime sellest, mis vahepeal rongkäigus juhtus, vaatame traditsioonilist õllejoomisvõistlust Gerlini (Üliõpilaskonna juhatuse esimees) ja rektori vahel. Tavaliselt võidab alati ikka rektor, kui just Gerlin ennast kõvasti vahepeal treeninud pole. Karjume täiest kõrist, et Gerlin kiiremini joogist jagu saaks, et teda ergutada, aga kahjuks (või õnneks) on rektor ikkagi kiirem. Nii siis sellel aastal – ja järgmisel uuesti!

MINU SUVI BUSSIJUHINA: V VAATUS - ISESÕITVAD AUTOD JA PORSCHE

4

 KARL LÄLL

 ELISA ILISTE

Ühel heal päeval juhtus niimoodi, et jumal nägi, et minu elu on liiga lihtne, igav ja ette ennustatav ja ta otsustas seda natukene vürtsitada. Nimelt otsustas minu bussile tulla külla kümnetonnine veoauto. Kiirused olid väikesed, keegi viga ei saanud aga sellegipoolest oli pärast esmast tutvumist vaja veenduda, et kõik bussi sõitvad ja isesõitvad osad ikka jätkuvalt korrektselt töötavad. Selle jaoks oli vaja aga trainer professionali koos mõnede tööriistadega, mida bussioperaatoritel käepärast ei ole. Seega tuli leida mõni autoesindus, mis meie bussi üle vaataks. Tuleb välja, et Taani operaatorfirma, Holo, kus ma oma koolituse sain, kuulub Semler Grupi alla. Semler Grupp aga tegeleb meie regioonis autode edasimüügiga. VW, SEAT, Škoda, Audi, Porsche, Lotus, Lamborghini, Bentley ja Ducati on need sõidukid, mille edasimüügiga Semler erinevates riikides tegeleb. Seega tehti otsus, et buss saadetakse hooldusesse Auto 100-sse ehk maakeeli Porsche esindusse. Sellesse samasse Porsche esindusse, kus seisab Eesti meeste poolt taastatud Porsche traktor, kus järjest Porsche Classic majas elavad eri generatsioonide 911-d ehk noh... ei oskagi head võrdlust siinkohal tuua.

Kuna Porsche-meeste jaoks on meie buss võõras, siis vajavad nad sellega töötamiseks ka meie abikäsi. Ega nad ilma meieta ei saa seda liigutada, sest noh, rooli ei ole. Seega said bussioperaatorid veeta aega Porsche remonditöökojas. Uksest sisse ja välja tulevad 991-d, 993-d, 997-d, GT3-d, Turbod, isegi ühte 964 õnnestus näha kuigi mitte seda RWB oma, mis Eestis hiljuti ühe soomlase jaoks valmis ehitati. Küllaltki

kiiresti kujunes välja omamoodi naljakas situatsioon – Porsche-mehed hiilivad salaja kohvipausi ajal bussile külje alla, et mis see on ja kuidas see töötab, samal ajal nihkun mina vaikselt nende päramootoriliste kunstiteoste juurde samm sammu haaval ja üritan teha oma parimat “mind tegelikult see üldse nii palju ei huvitagi” nägu. No huvitab ikka küll, kammoon, Simmo!

Pärast seda, kui me paari päeva töö tulemusena veendume, et bussiga on ikka jätkuvalt kõik korras ja saab jätkuda meie tavapärase opereerimine, küsin siis hiirvaikselt selle küsimuse, mis mul peas on juba pikemat aega vasardanud. Et ega teil siin mõnda üleliigset *second-hand* Boxsterit ei ole? Kuna mu enda *daily* on NB generatsiooni MX-5, mida peetakse oma klassi etaloniks, oleks huvitav teha üks väike testring Boxsteriga, mida peetakse oma klassi etaloniks. Saaks näha, mis see suurte ja väikeste poiste vahe siis ka on ja seda sõna otseses mõttes – kõige väikesem Porsche, mis täna müügiks on, on tühikaalus ühe keskmise Eesti perekonna võrra raskem kui minu MX5 täiskaal. Lisaks on Boxster kõrgem, laiem ja pikem kui minu $\frac{3}{4}$ mõõdus puldiga juhitava märguauto suurem vend. Porsche mehed mõtleavad korra, vaatavad mulle otsa ja ütlevad, et vana Boxsterit neil käepärast ei ole, küll on aga tutt-uus Cayman T koos kõigi kellade ja viledega. Ma teen natukene nägusid, et mehed, Caymanil on ju katus, kes see sellist autot endale ikka tahab aga no okei, kui Cayman siis Cayman. Testsõidu aeg kokku lepitud ja rõõmsalt lahku mindud. Enam-vähem rõõmsalt.

Cayman maksab ca 90 000 eurot selles konfiguratsioonis, milles teda mulle pakutakse ehk rohkem kui Mustamäe kahetoaline korter ja rohkem kui üks tüüpiline tudeng oma elu jooksul kokku raha teeninud on. Nagu palju rohkem. Kui saabub kätte testipäev, on mu peas umbes sellised mõtted: 90 000 eurot. Taga-keskmootor, mis kindlasti tahab kellapendlina välja hüpata keset kurvi, siis kui ma seda kõige vähem ootan. 220 kw. Märg asfalt ja vihmasadu. Perfektne. *No pressure there.* Õnneks omavastutus on 2000 eurot. Selle raha peaks oma vasaku neeru eest ikka saama.

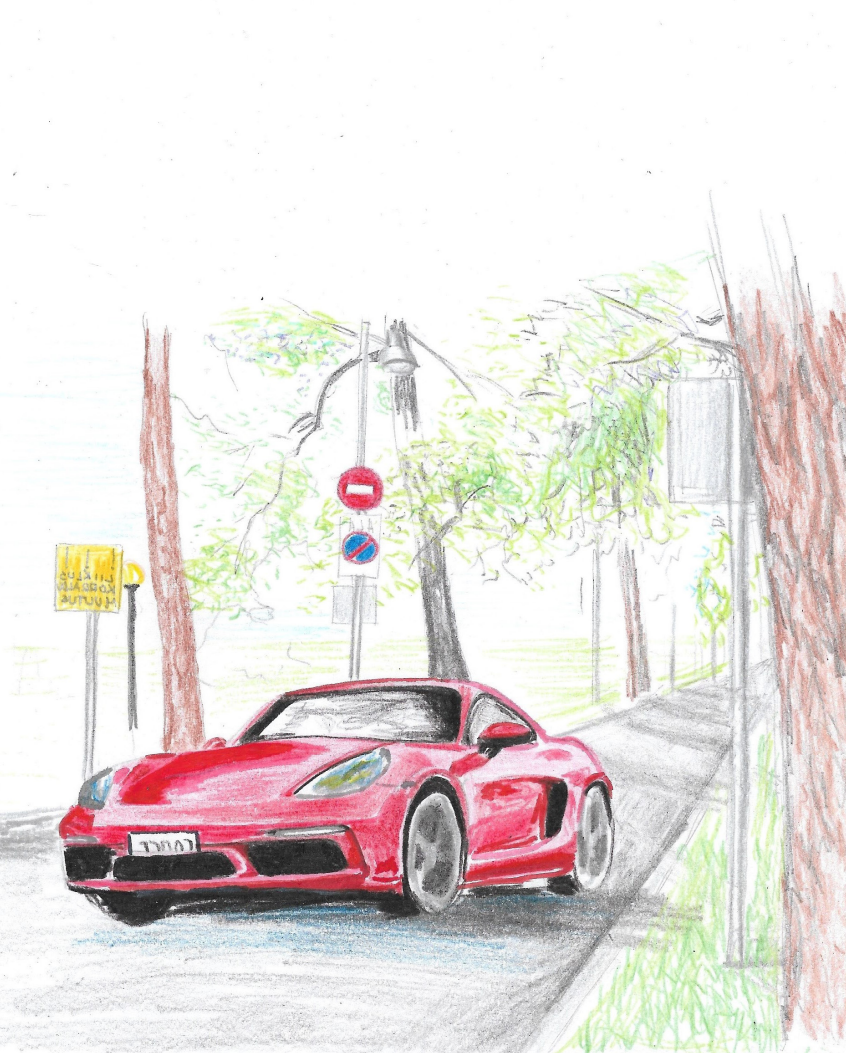
Kahe tunnise testsõidu jooksul õpin nii mõndagi nii Caymani kui ka iseenda kohta. Caymani kohta õpin, et tegelikult peaks tema testimiseks minema ringrajale. Proovin temaga igapäevast testi teha ja selle käigus muuhulgas istun temaga ummikus, külastan Tallinna kõige sügavamaid roopaid ja seda loomulikult ristipidi neist üle sõites, astun korraks maanteele, otsin üles selle punkti, kus ta muutub suunda muutes alajuhitavaks ja veel nii mõndagi.

Mis on need õppetunnid, mis ma kaasa võtan? Tavaseades Caymani võib põhimõtteliselt vanaema kätte anda. Turvavõrgud kaitsevad sind igatpidi, gaasipedaali tallamisele järgneb selline paus, et see konkureerib mõne 80ndate lõpu Sierra *turbo lagiga* ja ka siis ei saa sa latakat selga vaid viisaka kiirenduse, mis selgelt ei kompa pidamise piire, nähtavus on hea, käigukast toimetab rahulikult omaette ja pagasiruumi on kaks korda rohkem kui sa arvaksid – nii taga kui ka ees. Mootor on ju keskel.

Sport ja Sport+ režiimil auto elavneb. PDK ärkab ellu ja hakkab oma tööd tegema (saan aru, miks seda kiidetakse), linnas auto üle teise käigu ei lähe, hea meelega istub oma üllatavalt pikas esimeses käigus ja kriipsu võrra liputab ka saba, et sul tekiks tunne, et “oh, kas see oli nüüd see *power* või?” Teisisõnu on ta nii meeletult antisotsiaalne, et mul hakkab küllaltki kiiresti piinlik ja ma panen ta tagasi tavarežiimile. Inimesele, kes otsib kahekohalist autot, mis oma arvutusvõimsuselt oleks võrdväärne *USS Enterprise*-ga ja kiirenduselt selline, et saaks öelda *warp speed 9 is closing in fast* on Cayman täiesti ideaalne.

Seega minu jaoks on ta täiesti vale. Ma ei saa kahe tunni jooksul lahti tundest, et tegelikult mitte mina ei sõida autoga vaid auto on mind kaasa võtnud, et teha jõudemonstratsiooni. Iga minu gaasi- ja piduripedaali liigutus jookseb läbi arvuti, mis otsustab mis on košser ja mis mitte. Roolivõim, mida reklaamitakse kui väga mugavat, on lihtsalt väga tuntu. Tagasiside läbi rooli on oodatud väiksem. Võib-olla ma olen lihtsalt harjunud analoogmaailma autodega aga MX5, EP3 generatsiooni Type-R, Mondeo ST200 ja muud nullindate tooted, mis on mu ellu sattunud, on olnud kõik Caymanist paaalju aeglasemad, aga nendega on alati olnud palju rohkem seda tunnet, et “küll nüüd sõidame kiiresti” kuigi spidomeeter alles vaevu mõtleb, kas liikuda või mitte.

Sellekuike kirjatüki õppetund? Kui elu pakub sulle testsõitu Porscheaga, siis kasuta võimalust ja mine!

5

ENGINAATOR

Teatavasti saabub pea iga õppuri elus hetk, mil igapäevane elu veidi ühekülgselt muutub. Loengukavad on juba tuttavad, reede õhtud saanud harjumuspärase lõbusa rütmi ning eksamisessioon veel ohutus kauguses. Kõik tundub justkui olemas olevat, paratamatult hiilib aga naha vahele soov midagi uut ja põnevat kogeda.

Selleks, et kevadsemestrisse veidi põnevust juurde tuua, toimub tänavu juba kolmandat aastat järjest elamusrohke Enginaator – üle-Eestiline insenerivõistlus, mis ootab osalema nii tudengeid, gümnasiste kui ka rakenduskõrgkoolide õpilasi. Võistelda saab kokku neljas erinevas valdkonnas: IT, loodusteadused, ehitus ja mehhatroonika. Ülesanded panevad välja Eestis tegutsevad vastava valdkonna ettevõtted, tagades huvitavad ja ajakohased probleemipüstitused.

Võib öelda, et Enginaator pole sugugi tavaline insenerivõistlus. Tõsi, arvestatava osa kogu üritusest moodustavad erinevad praktilised ülesanded. Küll aga pakub Enginaator elamusi, enese proovile panemist ja üllatusi ka muude väljundite läbi. Olgu selleks siis võimalus tiimiga vahepeal saunalaval kere kuumaks kütta, inseneeriavälistes teemades mõõtu võtta või lõbusad vahepalad kesköistele peamurdmistele – midagi leidub kõigile. Energiavarude täiendamiseks saab aga alati kohvinurgas head paremat nosida või puhketoas kerra tõmmata.

Enginaator 2019 korraldajana nägin ja kogesin võistlust pigem kardinat tagant. Küll aga sain osa kogu poole aasta pikkusest protsessist ning nägin, kui palju vaeva, aega ja pühendumist on tarvis ühe ürituse toimumiseks; kui palju vaeva nägid ettevõtted, õppejõud ja tudengid selleks, et pakkuda osalejatele põnevaid ülesandeid ning parimat versiooni üritusest endast. Usun, et Enginaator on oma uudsuselt ja ülesehituselt kindlasti kogemus, mis annab elamuse nii võistlejatele kui ka kõigile neile, kes sellega ühel või teisel viisil seotud on. Ärgitan kõiki huvilisi julgelt osalema – lisaks sellele, et saate omandatud raamatutarkused praktiliste ülesannete näol kinnistada ning uusi teadmisi juurde hankida, pakub Enginaator ka palju nalja, naeru, pinevust-põnevust ja nelja päeva uute ning vanade sõprade seas.

– Enginaator 2019 turundusjuht

Enginaatori kontseptsioon on oma olemuselt küllaltki lihtne – võistlus kestab kokku neli päeva, koosnedes kahest osast: eelvoor (sprint 4h ja stamina 13h) ning finaal (24h). Iga valdkonna kaks parimat tiimi pääsevad eelvoorst finaali, mille ülesanne omakorda koosneb kõiki valdkondi ühendavast probleemipüstitusest. Finaali parimad pärjatakse auväärseteks Enginaator 2020 võitjateks, kellele saavad osaks kõik võiduga kaasnevad hüved ning väärt auhinnad. Siiski ei tasu karta, et ülejäänud vaprad osalejad kinkidest ilma jäävad – võistluspäevade jooksul jagatakse välja ka mitmeid muid toredaid auhindu ja üllatusi, mis pingelisele mõttetööle vaheldust pakuvad. Enginaator on rohkem elamus kui võistlus ning hilisemad mälestused on need kõige magusamad.

Oma Enginaatori kogemustest kirjutab 2019. aasta finaalülesande väljapannud ettevõtte ABB esindaja Gerda Markus.

MILLISED OLID PEAMISED MOTIIVID INSENERIVÕISTLUSE FINAALÜLESANDE VÄLJAPANEMISEL?

ABB hindab kõrgelt erinevaid algatusi, mille raames on noortel võimalik õppimise kõrval teadmisi proovile panna ja praktiseerida ning püüame võimalusel neid ettevõtmisi ka omalt poolt toetada.

KUIDAS KULGES FINAALÜLESANNETE VÄLJAMÕTLEMINE JA KATSETAMINE ENNE VÕISTLUST?

Koostöö ABB inseneride ja BEST-Estonia meeskonna vahel sujus hästi ning regulaarsed kohtumised ja tagasisidestamine võimaldasid ehitada üles võimetekohase end väljakutsuva ülesande.

MILLISEID TEADMISI JA OSKUSI ON NOORTEL VAJA, ET VÕISTLUSEL OSALEDA?

Neil peavad kindlasti olema head oskused elektroonika ja mehhatroonika alal. Kasuks tuleb ka tarkvara ja sardsüsteemide programmeerimisoskused.

KUIDAS SELGUVAD ENGINAATORI VÕISTLUSEL PARIMAD INSENERID?

Kõigi ülesannete täpne rakendamine, stabiilne tulemus ja detailne lähenemine – parimate inseneride töö tulemus. Kuid täiendavad kriteeriumid võivad olla: huvitav ja mittestandardne lahendus probleemile ning kasutatud tehnoloogiad.

MIKS PEAKSID NOORED ENGINAATORI VÕISTLUSEST OSA VÕTMA?

See on suurepärase ajutrenni ja võimaluse näidata oma oskusi ka tööandjatele. See pole igav test või eksam, ega ka kurnav spordisündmus, siiski annab see võimaluse ennast tõestada nii teadmistes kui ka kiiruses. Konkursil osalemiseks vajalikke oskusi hindavad ka tööandjad. Kui võtame inseneriteaduse tervikuna, on see alati olnud ja saab olema üks suur võistlus: probleemilahendus, optimaalse tootmisprotsessi ja konkurentsieelise leidmine selliste lahenduste turul. Ülikoolis saate teadmisi, Enginaatori võistlusel saate neid teadmisi kasutada ja omandada praktilisi oskusi.

Enginaator 2020 juba ootab Sind!
Näeme aprillis!

**INSENERIVÕISTLUS ENGINAATOR
TOIMUB 16.04.-19.04.2020 TALLINNA
TEHNIKAÜLIKOOIS. OSALEMA ON
OODATUD TUDENGID, GÜMNASISTID
JA RAKENDUSKÕRGOOLIDE
ÕPILASED. ÜRITUS ON TASUTA.**

**PANE OMA TEADMISED PRAKTIKAS
PROOVILE! OSALE ENGINAATORIL!**

6

MINU NÄDAL HISPAANIAS
(OOKEANI TAGA)

Hei, karvased ja sulelised – tegelikult lihtsalt nahksed, sest kõik, kes lugeda oskavad, on ikkagi inimesed ju. Ma pajatan teile enda loo ühest vägevast võimalusest, millest mul õnnestus osa saada. Nimelt veetsin oma sügissemestri esimesed kaks nädalat Hispaanias Valladolidis, õppimas automatsiooni, mis andis mulle selle rakendustest palju laialdasema pildi.

Nii, astudes lennuki peale, suundumas riiki, kus ma pole kunagi käinud, ei olnud minus muud kui vaid ootusärevus. Mõelge kui põnev on rännata uude kohta ja viibida koos 20 inimesega üle Euroopa, keda sa tead ainult ühest Facebooki grupist ja Whatsappi ühisest vestlusest. Astudes kell 1 öösel Barcelonas lennuki pealt maha, paiskub mulle näkku 30-kraadine lämbe õhk. Täiesti ootamatu, aga tundub nii hispaanialik. Kuum on. Suvi on. Ja tegelikult vahet pole.

Peale kahte turismirikast päeva Barcelonas, kus ma kohtusin juba mõne osalejaga, oli aeg võtta suund Valladolidi poole. Peale tunnist lendu ja tund aega ekslemist jõudsimel lõpuks oma majutuskohata, milleks oli äärelinnas asuv hostel, mis oli tervenisti meie päralt.

NB! SEAL OLI KA BASSEIN!!!

Toimusid tervitused ja siis sai meid tubadesse jagatud. Korraldajatele olid appi tulnud inimesed Ukrainast, Belgiast ja isegi Türgist – lisaks kõigile hispaanlastele, kes seal juba kohapeal olid. Sa saabud tuppa ja juba kohtud oma esimese portugallasega ja kõik on väga sõbralikud. Õhus oli tunda elevust, sest enamusi inimesi ei teadnud üksteist. Selleks, et kõik üksteist tundma õpiksid – kaasa arvatud mina, eestlane, oma kõrgetasemeliste sotsiaalsete oskustega: täpselt kilomeeter vahemaad lähimast hingest – alustasime tutvumismängudega. Tuli välja, et arvulises ülekaalus olid Hispaania ja Portugali grupeeringud, mis on loogiline, kui sa külastad Pürenee poolsaart. Sellele järgnesid idabloki inimesed venelaste ja ukrainlastega. Kirss tordil oli suur kogus poolakaid. Kõik see kompott tekitas suure maffia ohu. Maffia, mis siin kohal ei ole vaste kriminaalorganisatsioonile, vaid ühe rahvuse grupp, kes eelistab ingliskeele asemel rääkida enda emakeelt, mis ei ole just kõigile kõneldav.

Üks tõsiasju eestlasena tuleb välja siis, kui sa kohtud inimestega, kes pole ilmtingimata Euroopast. Meil oli 3 kanadalast – või isegi, kui nad on ka eurooplased, langevad nad samasse potti. Keskmise välismaalane ei tea Eesti eksisteerimisest või Eestist kui riigist mitte midagi. Veab, kui neile tulevad tuttavad ette sõnapaar „WIFI igalpool“. Miks? Kõik mainivad, et üllatus. Seega läks mul ausa eestlasena kaks päeva, et kõigile kolm korda öelda „jah, Eesti eksisteerib“, „ei, me ei ole Venemaa oblast“, „jah, me oleme soomlastega samast keelegrupist“ ning „ei, soome keel on lihtsalt *discount Estonian*“.

Liigume nüüd sündmustega edasi. Kui esimene päev möödus teisi tundma õppides, siis järgmine algas meeldiva hispaaniapärase hommikusöögiga. See tähendab, et hommikusöök hilines ning sai saia ja Nutellat. Peale hommikusööki mindi tellitud bussiga Valladolidi ülikooli. Ma poleks kunagi arvanud, et Hispaania suured korterikompleksid meenutaksid mulle Lasnamäge: sina ei saa kellestki aru, sinust ei saa keegi aru ja ilm ei sobi sulle kunagi. Kummaliselt kodune tunne tekkis. Siis jõudsime aga sinna, kus toimus kursuse akadeemiline osa – Hispaania ülikooli, mis väljast meenutab renoveeritud Patarei vanglat. Kursust viis läbi kaks õppejõudu. Kuna meil oli väga erineva taustaga tudengeid, siis küsimusi lendas nagu murdu ja see tegi loengud väga huvitavaks. Siinkohal võib mainida, et olles külastanud Valladolidi ülikooli, on mul päris hea tunne meie oma TalTechi üle, kuna tegelikult on kõik suhteliselt tasemel. Vähemalt enamuse ajast kõik töötab. Siia lisan märkuse, et nende ülikool pannakse kinni kell 17:00 ja suletakse raudväravatega ehk sa isegi ei saa peale õppeperioodi koolis õppida, mis tundub võõras tulles Tallinnast, kus ma võin õppida ülikoolis kella 21:00-ni ja kui kasutada 24 tunni töötuba siis terve öö. Kultuuride erinevus.

“It’s been an amazing experience to organize an event where lots of students from different countries gather together to learn, have fun and expand their minds. We, as main organizers, find it difficult to describe the satisfaction we felt after such an amazing experience. Being a participant is amazing, but seeing everything from the inside is even better. We really recommend you to get involved in BEST and get to know what it feels like. Hugs from Valladolid, Spain.”

Peakorraldaja Rebeca Hernando ja Maria Gonzalez Nieto

Peale sisukate loengute ja vapustava grupitöö oli kõige huvitavam käia mitmes firmas külas. Sinna hulka kuulus täisautomaatne juustutehas, kust me loomulikult pätsasime juustu, tähendab, meile anti. Jõudsime ka sotsiaalrobotite arendusfirmasse, kus tekkis diskussioon, kas insenerid, kes arendavad roboteid sotsiaalseteks otstarveteks vajaksid enda tiimi psühholoogi, kes on õppinud just inimestega tegelema, sest insenerid võivad olla heade kavatsustega, aga kui sul pole teadmisi, siis need võivad halvasti lõppeda. Võib öelda, et me väga palju vastuväiteid ei kuulnud neilt.

Peale õppimise oli meil võimalus kogeda Hispaania kultuuri, mis oli alati esiplaanil. Alates sellest kui öhtusöök jääb 3 tundi hiljaks iga päev või leida hispaanlasi olemas hispaanlased, ehk pidamas SIESTAT. Mekkida head ja paremat toitu. Või lihtsalt tantsida ja kuulata Hispaania muusikat. Tordile lisan kirsi see, et me käisime põhja Hispaanias, et nautida Atlandi ookeanit ja külastasime vanu Hispaania linnu ja täpselt õigel ajal, sest seal oli keskaja festival. Mis andis reaalse hõngu sellele melule.

BESTi kursus ei ole lihtsalt õppereis, vaid võimalus kohata inimesi üle maailma, veeta nendega aega ja sõlmida uusi tutvusi. Tänu sellele on mul just võimalus saada rohkem osa Hispaania kultuurist, kui võibolla mõnenädalase reisiga Barcelonasse või Madridi, ja kohata ning veeta aega inimestega, kes on pidevalt selles kultuuris. Nüüd on mul võimalus minna Hispaaniasse, Portugali ja isegi Kanadasse nii, et ma ei pea muretsema oma ööbimiskoha eest, kuna see on mind juba ootamas. Ma soovitan kõigil minna, sest see on tõesti väärt reis, nii akadeemiliselt kui ka kultuuriliselt.

Ehkki tundub, et see üritus on ahh loengud ja grupitööd, ma teen neid niigi, aga kui sul on huvi mõne aine vastu, või soovid oma teadmisi avardada ja saada tutvusi igalt poolt. Siis on BESTi kursus just sulle. Pluss sa näed, kuidas õpetatakse välismaal ja äkki saad midagi õppejõule edasi anda.

KUI ÕPPEKAVAS ON EES OOTAMAS PRAKTIKA

7

 RIINA TALLO

Mõned tudengid leiavad praktikakoha märgleva kergusega. Mõne tudengi jaoks on sobiva praktikakoha leidmine aga pikale veniv kadalipp, mis ähvardab õigeaegset lõpetamist edasi lükata. Kas viimastel on halb õnn või teevad esimesed midagi teisiti? Kindlasti on oma osa juhusel ning heal õnnel, kuid tudengid saavad ka palju ise ära teha, et saada tööandjalt soovitud ajal põnev praktikapakkumine.

VEENDU AEGSALT, MILLISED ON SINU ÕPPEKAVAL PRAKTIKA NÕUDED!

Isegi, kui praktikale on plaanis siirduda alles õpingute lõppfaasis, tasub kohe esimesel semestril hoolega tutvuda, millised on just sinu õppekava praktikaaaine nõuded. Näiteks osadel õppekavadel on ette nähtud ainult üks praktikaaaine, osadel mitu. Mõnel õppekaval võivad olla seatud praktikale eeldused. Ka praktika oodatud maht võib õppekavati olla väga erinev.

Infot leiab ÕISist praktikaaaine kirjeldusest. Kui üldised praktikasuunised on välja toodud õppeosakonna veebilehel, siis kindlasti tasub üle vaadata ka oma teaduskonna, instituudi või õppeaine koduleht, kus võivad olla välja toodud täiendavad juhised. Lisaks on igale õppekavale määratud praktikakuraator, kes nõustab tudengeid praktika planeerimisel ning koordineerib praktikaprotsessi antud õppekaval.

ALUSTA VARAKULT!

Sobiva praktikakoha leidmine ei pruugi toimuda kiiresti. Juba kandideerimisprotsess ise mõne suurema tööandja juures võib kesta kuid, kui kandidaate ning kandideerimisvoore on palju. Mitmetele suviste praktikakonkurssidele näiteks tuleb avaldus esitada juba märtsikuus. Ning valituks osutuvad ainult üksikud, mis tähendab, et on tavapärane, et suhtlema peab paljude tööandjatega enne, kui õnnestub sobilik väljakutse leida.

See kõik võtab aega, mistõttu ei tasu kindlasti jätta praktikakoha leidmist väga viimasele hetkele. Eriti siis, kui praktika on õppekavas kohustuslik.

INVESTEERI OMA CV, MOTIVATSIOONIKIRJA, VIDEOTUTVUSTUSE LOOMISESSE!

Praktikandi juhendamine on töandjale investering ennekõike seeläbi, et praktikandi juhendajad on reeglina kõige kogenumad meeskonnaliikmed, kes suudavad töandjale kõige suuremat väärtust luua. Seetõttu on just nende tööaeg, mis kulub praktikandi juhendamisele, töandja kõige suuremaks kuluks. Töandjapoolse investeringu riski suurendab tõsiasi, et noored reeglina ei jää ühe töandja juurde väga pikaks ajaks ning on pigem loomulik, et eriti karjääri algusepoole, vahetatakse erinevate kogemuste saamiseks töandjaid tihedamalt. See aga tähendab, et töandja jaoks on risk kõrge, et tudengisse panustatud investering ei jõua ennast tagasi toota ning väljakoolitatud tudeng jätkab oma tööalast karjääri hoopis konkurendi juures. Mõnes mõttes on töandjad muidugi sellega arvestanud ning iga uus spetsialist valdkonnas omab väärtust ka siis, kui ta otseselt just antud ettevõttes töölepingut ei sõlmi. Kuid eelnevat arvesse võttes on töandjad siiski märksa rohkem valmis võimalust andma neile noortele, kes suudavad tõestada, et nad on omalt poolt valmis pühenduma, õppima ja pakutud võimalust hindama.

Kuna kristallkuuli pole ühelgi töandjal läbi nägemaks tudengite motivatsiooni, siis saavad töandjad tugineda kandidaatide hindamisel näiteks sellele, kui võrd läbimõeldud on tudengi CV, motivatsioonikiri ja üha enam populaarsust koguv videouttvustus. Mida väiksem on kogemuste pagas, mis iseenda eest räägiks, seda kõnekamad on kandideerimisdokumendid ja tudengi poolt väljatoodud ootused.

INNUSTU!

Kui hästi vormistatud kandideerimisdokumendid annavad vihje tudengi valmisolekule pühenduda, siis kõige olulisem, millele töandjad sisust kinnitust otsivad, on tudengi vaimustus valitud valdkonna ja eriala vastu. Uudishimulikud, avatud silmadega lahendusi otsivad valdkonnaspetsialistid loovad väärtust ning sellised inimesed on tööturul kulla väärtusega. Lisaks sellele, et tudengid suudavad oma motivatsiooni sõnadesse panna, räägivad siin teod enda eest ning konkurentsieelis on tudengitel,

kes leiavad juba õpingute kõrvalt täiendavaid võimalusi oma eriala praktiseerimiseks või teadmiste täiendamiseks (osalevad hackathonidel, katsetavaid ja uurivad ise erinevaid meetodikaid, osalevad tudengiprojektides jne).

Ei tasu unustada ka oma digikuvandit! Läbimõtlemata postitused sotsiaalmeedia kanalites võivad saada ootamatuteks takistusteks, samal ajal kui näiteks asjatundlik LinkedIn'i või Meet Frank profiil võivad tuua nii otsepakkumisi kui ka lihtsalt anda lisaelsele kandideerimisel.

KOO TEADLIKULT ENDA VÕRKU!

Eestis reeglina ei anta võimalusi pelgalt tutvuste najal – lõppkokkuvõttes on alati oluline kandideerija enda pädevused ja motivatsioon. Aga see ei tähenda, et siirad soovitusel ja kontaktid ei mängiks rolli. Seda enam, et avalike konkursside kaudu täidetakse ainult osa tegelikest praktikaja tööpositsioonidest. Mitmed töandjad on lausa teadlikult avalikest pakkumistest loobunud ning värbavadki otse näiteks hackathonidel, LinkedInist ning annavad võimaluse neile, kes teadlikult on nende poole võimaluste saamiseks pöördunud.

Mistõttu tasub alati küsida nõu ja soovitusi oma õppekava praktikakuraatorilt, õppejõududel, kaastudengitel, vanematelt ja tuttavatel. Mida laiem see ring on, seda suuremad on võimalused, mistõttu tasub ka meeles pidada, et tänased kaastudengid on teie tulevased kolleegid, konkurendid, ülemused, alluvad ja koostööpartnerid. Lisaks teadmistele annab aktiivsetele tudengitele ülikool kaasa seega ka hindamatu sotsiaalse pagasi.

KASUTA VÕIMALUSI SAADA NÕUSTAMIST JA TUGE!

VBVC

Kuigi praktikakoha leidmisel on vastutus teadlikult jäetud tudengitele just seetõttu, et nad õpiksid kaardistama tööturgu, analüüsima ennast, suhtlema oma kontaktvõrgustiku ja töandjatega, siis ei tähenda see seda, et tudengid on jäetud ülikooli poolt üksi jalgrattaid leiutama. Ülikooli nõustamiskeskuses on võimalik osaleda erinevatel koolitustel ja seminaridel ning üks-ühele konsulteerida karjäärinõustajaga. Aktiivseid töö- ja praktikapakkumisi leiab nõustamiskeskuse Facebooki lehelt.

Uuri täpsemalt:

www.taltech.ee/tudengile/noustamine/

OLGE AKTIIVSED, OLGE INNUSTUNUD JA KÜSIGE NÕU!

SÜGISSEMESTER PORTUGALIS

 KAROL MEERJA

 ERAKOGU

8

Õppisin Lissabonis Portugali kõige suuremas tehnikaülikoolis *Instituto Superior Técnico* 2019/20. sügissemestril. Saabusin Lissaboni 2. septembril ning kuna olin elukoha enne tulekut ära broneerinud, sujus kõik hästi. Esimesel nädalal tutvusin enda kooli kampusega, mis asus minu korterist 20-minutise sõidu kaugusel ning Lissaboni linna ning selle kultuuriga. Samuti liitusin kohe üliõpilasorganisatsioonidega *Erasmus Student Network (ESN)* ning *Erasmus Life Lisboa (ELL)*, kes korraldavad välistudengitele erinevaid koolitusi ning üritusi.

Eelnädal algas minu erialal (*Integrated Master in Environmental Engineering*) 11. septembril, kus sain tellida üliõpilaspileti ja Portugali pangakaardi, vormistada kooli ravikindlustuse ning saada allkirjad vajalikele Erasmus+ programmi vormidele. Samuti tutvusin enda kursuse mentoritega, kes tutvustasid kooli kampust ning jagasid kasulikke nõuandeid. 13.09. toimus *Welcome Ceremony* aktus, kus tutvustati ülikooli, selle erialasid ning erialade koordinaatoreid. Pärast aktust koguneti enda eriala koordinaatorite juurde ning seejärel klassiruumidesse, kus koordinaator selgitas õppekorraldust ning õppeainete deklareerimise ja vahetamise korda.

Septembris liitusin ka rahvusvahelise inseneritudengite üliõpilasorganisatsiooniga *Board of European Students of Technology* (BEST). Kuigi enamuse liikmeid selles organisatsioonis olid portugallased, siis räägiti koosolekutel inglise keeles. Aitasin läbi viia Töövarju-laadset üritust, mis viib kokku Portugali tudengid ja tööandjad. Samuti korraldasin motivatsiooniüritusi ning sain kogemuse *Human Resources* (HR) tiimis töötades, kus jätkan tööd ka Eestis olles.

16. septembril algas regulaarne õppetöö. Minu tööplaan nägi ette deklareerida neli õppeainet: *Environmental Impacts* (6 EAP), *Biofuels* (6 EAP), *Seminars on Innovation and Sustainable Development* (6 EAP) ning *Strategic Environmental Assessment* (6 EAP). Kohapeal selgus, et õppeainet *Strategic Environmental Assessment* polnud võimalik avada üliõpilaste väikese arvu pärast.

Õppetöö toimus kõikides õppeainetes inglise keeles. Nägin, et nii professorid kui ka tudengid olid motiveeritud ning oma töös pühendunud. Õppetöö oli professionaalne ning iga loeng ning harjutustund õppisin midagi uut ja huvitavat. Samuti tundsin, et nii professorid kui ka kohalikud tudengid suhtusid minusse sõbralikult ning ma sain enda küsimustele alati vastused.

Environmental Impacts aine läbides omandasin teadmised, kuidas viia läbi keskkonna hinnangute uuringuid ning projekti erinevaid staadiumeid. Väga meeldis selle aine õpetamismeetod, milleks oli probleemikeskne õppimine. Meile anti lahendada Lissaboni lähedal asuva Montijo omavalitsuse keskkonna mõjude hindamise projekt pärast uue lennujaama ehitamist. Minu rühma teemaks oli transport, mis tähendas seda, et pidime välja selgitama, kuidas, miks ja kui palju mõjutab uue lennujaama ehitamine Montijo asula elanikke.

Biofuels aines omandasin teadmisi 1., 2. ja 3. generatsiooni biokütuste kohta. Kursuse lõpus teadsin tahkete, vedelate ja gaasiliste biokütuste tootmisprotsesse, omadusi ja kasutusvaldkondi. Samuti omandasin teadmised biokütuste tootmise ja kasutamise tehniliste-, majanduslike- ja keskkonnamõjude kohta. *Biofuels* aines kirjutasime rühmatöö teemal „*Biodiesel production from algae oils*“ ning seejärel pidime kaitsma tööd professorite ees. Aine lõppes testiga, mis andis lõpphindest 50%.

Seminars on Innovation and Sustainable Development aine eesmärgiks oli tutvustada innovatsiooni Portugalis ja kogu maailmas ning inseneeria panust innovatsiooni ja säästvasse arengusse. Seminarides käsitlesime innovatsiooni ajalugu ja tulevikutrende. Samuti õppisin säästva arengu tähtsust erinevates süsteemides (maa-ala, tootlikkus, teenused, keskkond). Õppetöö toimus seminari vormis kolm korda nädalas ning igas seminaris käis rääkimas oma eriala ekspert enda tööst ja kogemustest. Õppeaines kirjutasin vabalt valitud teemal referaadi „*Impact of the Buildings Energy Certification System in Portugal*“, mis aitab kaasa mu lõputöö kirjutamisel. Samuti pidin kursusekaaslastega kirjutama rühmatöö teemal „*Sea and its Resources*“ ning seda õppejõududele esitama.

Lissabonis olles tõestasin endale, et suudan kiiresti kohaneda uue keskkonna ja kultuuriga. Tutvusin ja sain sõpradeks erinevatest rahvustest inimestega, kellega suhtlen ka pärast välisõpinguid edasi. Kuna teisi eestlasi ma Portugalis ei kohanud, sain praktiseerida enda inglise keele oskust ning muutusin selles palju kindlamaks. Viimane test *Biofuels* aines toimus 30. jaanuaril. 31. jaanuaril lendasin ma tagasi Eestisse. Kuigi nautisin Portugalis viit kuud elamist, siis oli väga hea tunne olla tagasi Eestis. Hindan nüüd rohkem võimalusi, mis on tudengitele loodud nii koolis kui ka tööturul. Õppeainete tulemusi aruannet kirjutades teada ei ole, kuna õppetöö algab sealse koolis kaks nädalat hiljem kui Tallinna Tehnikaülikoolis. Minu õppetulemused saadetakse Tallinna Tehnikaülikooli mobiilsuskeskusesse ning seejärel saan kanda läbitud ained enda õpingukavasse. Kevadesemestril jääb mul lõpetada ainult lõputöö. Samuti liitusin Eestisse saabumisel kohe siinsete tudengiorganisatsioonidega ESN ja BEST, sest tundsin Lissabonis olles, kui tähtis on toetada välistudengeid, kes tulevad uude keskkonda õppima ja elama. Samuti soovin maksimumi võtta enda viimasest ülikooli semestrilt ning aidata organisatsioone erinevate projektidega. Võtan osa BEST Tallinn korraldavate Võti Tulevikku, Enginaator ja paljude teiste ürituste organiseerimisest.

Täna siiralt minu toetamise ja suurepärase võimaluse eest kogeda õppimist rahvusvahelises keskkonnas. Soovitan julgelt Erasmus+ programmi raames õppima minemist kõigile, sest see on võimalus, mida peab kasutama. Samuti jagan hea meelega teistele enda kogemusi.

TIPIKATE VÕRGUTURNIIR

9

 ENGEL-MARI MÖLDER

 MATTIAS KITSING

Kuna sel aastal paistis tali pooleldi taeva jäävat ning talviseid spordirõõme pärast loenguid nautima minna ei saanud, kogunesid hakkajad spordisõbrad lumevaba joont jätkates Tipikate Võrkpalliturniirile. Ettevalmistused algasid juba sama lumetus detsembris – selleks, et kõik oleks õigeaegselt valmis ning võimalikult paljud inimesed saaksid kindlasti turniirile kohale tulla.

Tänavu 11. veebruaril toimunud turniirist võttis osa 68 ülivinget tudengit, õppejõudu, töötajat ning vilistlast, kes enda poolt kokku pandud tiimidega võistlustulle astusid. Nagu ka eelmisel aastal, said osa võtta kõik inimesed – tingimusel, et ollakse osa tipikate perest. Osalejate hulgas leidis nii võrkpallilembelisi tudengeid, teaduskondade esindajaid kui ka TalTechi töötajaid, kes tulid üheskoos sportlikku teisipäeva veetma.

Üritust toetasid suurepärased sponsorid, kelle hulgas olid Belief, Dodo Pizza, Kadarbiku, Saku, Tradehouse, Veski Mati ning meie oma TalTech Spordihoone. Spordihoone abiga sai sportlike tipikate jaoks kõik vajalik ette valmistatud ning turniiri sujuvus tagatud. Sponsorid garanteerisid hea tuju kõikidele osalejatele ning eriti kolmele parimale võistkonnale, kelle jaoks pandi välja väga lahedad auhinnad – õnnelik esikolmik saab nüüd näiteks külastada TalTech Spordihoonet tasuta 2020. aasta lõpuni, minna Dodo Pizzasse pitsat sööma või Veski Mati kaerahelvestest putru keeta.

2020. aasta võrkpalliturniirist võttis osa 10 tiimi, kuhu kuulus kokku 68 osalejat. Turniiri raames asuti välja selgitama tipikate parimatest parimaid võrkpallimängijaid. Ilma abilisteta ei saa toimuda ükski hea ning aus turniir – kolm kohtunikku ning neli lauakohtunikku otsustasid õiglasel teel iga mängu võitja.

Kuna eelmise aasta turniiril suudeti mängud esialgse kahe päeva asemel ühe päeva sisse ära mahutada, otsustasime tänavu kohe ühe päeva pikkuse ürituse kasuks. Selle aasta turniiril jaotati võistkonnad kahte alagruppi, kus kõik omavahel läbi said mängida ning iga võit andis tabelisse ühe punkti juurde. Mängud toimusid lühendatud versioonina ehk iga geim kestis 21 punkti võiduni ja iga mäng 2 geimi võiduni. Selline süsteem valmistas rõõmu paljudele osavõtjatele, kuna niimoodi said nad mängida vähemalt 4 mängu ning seega said kõik korraliku trenni tehtud.

Turniiri tulemused olid järgmised:

- I KOHT – KAHUR
- II KOHT – PALL TROSSI
- III KOHT – RÄTIK VOLLEY
- IV KOHT – KAIKKI ON KUNNOSSA

Omavahel läksid finaali 1. kohta välja selgitama tiimid Pall Trossi ning Kahur – võitjana väljus tiim Kahur, mille koosseisu kuulusid Rainer Kulp, Karl-Joosep Kesküla, Markus Veltson, Karl-Markus Pruul, Ariina Mürkhain ning Kelli-Karita Jefimov. Õnnitleme teid veelkord!

2. koha sai tiim Pall Trossi (Martin Amor, Kevin Basov, Mart Ratas, Maria Haas, Siim Lomp ja Diana Seppenin) ning 3. koha Rätik Volley (Egert Pajor, Marek Sahtel, Martti Tulev, Hendrik Pedajas, Geerit Kikut ja Grete Kivisaar). Viimased võitlesid tugevalt tiimi Kaikki On Kunnossa vastu viimases mängus otsustava geimi lõpuni välja.

Lisaks võrkpallilahingule toimus eelmise aasta eeskujul ka üks vahevõistlus, mille raames pandi lisaks käimasolevatele mängudele end proovile vastupidavuses. Vahevõistluses testiti võistlejaid toenglamangu hoidmises, kus võitjaks

osutus see, kes suutis kõige kauem end planguasendis hoida. Parimale meesosalejale oli pandud auhind välja Beliefi poolt, kes aitas võitja janu kustutada ühe suure ploki vitamiinjookidega. Parim naisosaleja sai auhinnaks Tradehouse'i poolt välja pandud üllatusi täis kingikoti.

Mida saan kokkuvõtlikult öelda? Projekti-juhina olen südamest tänulik oma abilistele, kellele ei oleks turniir sedavõrd hästi sujuda saanud. Siia sobiks ilusti ka üldlevinud klišeelik ingliskeelne ütlus: „*Teamwork makes the dream work.*“ Nii projekti läbi viies kui ka võrkpalliplatsil tiimitööd tehes mängivad olulist rolli kaks sõna: „Räägi!“ ja „Mina!“ Igal juhul on igas situatsioonis oluline üksteist toetada ja enda mõtteid jagada, kuna just see viibki meid elus edasi ja aitab igasuguseid eesmärke saavutada.

Muidugi ei jää minu kõige suurem tänu avaldamata kõikidele osavõtjatele, kes tiimi kokku panid, võistluseks valmistusid ning teispäevasel päeval kohale tulid. Teieta ei oleks ju turniir ammugi toimuda saanud! Vaatamata sellele, et läksime lõpus veidi oma ajast üle, loodan väga, et kõik osalejad said midagi sellest päevast edaspidiseks kaasa võtta ja ühe hea mälestuse võrra rikastuda.

10

KOERAGA TÜDRUK

Christel Sogenbits on sotsiaalteaduskonna neiu, kes erineb tavatudengist mitmes mõttes. Ta on positiivse ellusuhtumise ja kaine mõtlemisega püüdlük tipikas, keda igapäevaselt saadab neljajalgne sõber. Väiksena tahtis Christel saada arstiks või juristik. „Kuna käsikaudu ajuoperatsiooni teha ei saa, pidin võtma selle, mis oli võimalik,“ põhjendab ta naljatades oma otsust õigusteadust õppima asuda.

KUIDAS ON SINU SENINE KOOLITEE KULGENUD?

Oma kooliteed alustasin Tallinna 37. Keskkoolis, kus käisin üksteist aastat. 12. klassi läksin lõpetama Tartu Emajõe kooli, kuna mu nägemine ei võimaldanud enam tavatingimustes õppida. Pärast seda tahtsin kõrgkooli minna, aga kartsin alguses, et suures ülikoolis ei saa ma hakkama. Hiljem selgus muidugi, et kujutluvõime oli mul laes nagu ikka. Alustasin erakõrgkoolis ja see polnudki tegelikult nii hirmus, kui arvasin. Kuna ühel hetkel tekkis seal aga probleeme, pandi mu pähe idee jätkata õpinguid TTÜ-s. Alguses olin skeptiline, kuid siis mõtlesin, et ega ma mingist pehmest materjalist ole! Hetkel ma oma valikut ei kahetse, sest õppejõud, töötajad ja kaasüliõpilased on ikka väga lahedad ja abivalmid.

ON TTÜ-S KERGE HAKKAMA SAADA?

Loomulikult on TTÜ ideaalne koht liikumispuudega üliõpilastele. Küll aga tuleb veel tegeleda sellega, et nägemispuudega üliõpilastel oleks sama kerge liikuda ja erinevatel üritustel kaasa lüüa. See võtab lihtsalt kauem aega, kuna nägemispuuet on kõige raskem kompenseerida. Nägemine on inimese peamine infoallikas. TTÜ-s ei ole veel väga tublisid eestvedajaid.

KOER PIDAVAT OLEMA INIMESE PARIM SÕBER. TUTVUSTA OMA IGAPÄEVAST KAASLAST.

Hmmm... Musta värvi, karvane, pehmete lontis kõrvadega, imearmsate punnis pruunide silmadega ja märja külma ninaga. Ja sellise norskamisega, et loengus on vahel isegi natuke piinlik! Roos on minu juhtkoer. Armastuse ja vihkamise vahel on õhkõrn piir ja meil Roosiga on samamoodi. Kuna me mõlemad oleme tujukad, isepäised ja meile ei meeldi, kui öeldakse, mida peame tegema, siis vahel on temaga üsna raske. Aga me tuleme superhästi toime! Kui ma viibin Roosita kuskil väljas, on mul tunne, nagu oleks midagi puudu. Me oleme täielikult kokku kasvanud.

KUIDAS TEIE KOOSTÖÖ TOIMIB?

Meil on välja kujunenud oma marsruudid, kuid ega meil ka uutel radadel väga palju probleeme ole. Iga kord, kui hakkame välja minema ja Roosi kuuleb oma rakmeid, tuleb ta rõõmsalt sabaga vehkides ja ärevil olekuga minu juurde, paneb ilusasti oma pea rakmetest läbi ja ongi valmis tööle asuma. Eriti rõõmus on ta siis, kui hakkame pärast loenguid koju minema ja ta teab, et saab natukese aja pärast ringi joosta ning vabadust nautida. Roosi õpib uskumatult kiiresti! Kohe aru saada, et ta on eriline.

KUIDAS KAASÕPILASED KÄITUVAD, KUI SIND KOERAGA NÄEVAD?

Õnneks TTÜ-s ei juhtu väga sageli, et tullaakse koera katsuma, kui tal rakmed seljas on. Nimelt ei tohiks koera siis eriti häirida, kuna ta teeb ikkagi tööd.

KUI KÕRGEID EESMÄRKE SA ENDALE TULEVIKUS SEAD?

Ma ei sea endale väga kõrgeid eesmärke. Minu situatsioonis pole see lihtsalt võimalik. Pigem haaran võimalustest, kui need tekivad. Eesmärgiks on tegeleda südamelähedaste asjadega. Mul on väga palju erivajadustega tuttavaid, kellel on just juriidilisi probleeme. Loodan, et ehk suudan neid tulevikus aidata. On ka väike äriplaan, aga see on alles toores mõte. Eestis on mulle antud võimalus eneseteostamiseks ja hakkama saamiseks.

KAS TUNNET, ET TTÜ JA ÜHISKOND LAIEMALT TOETAVAD SINU PÜÜDLUSI?

See on keeruline küsimus. Ma arvan, et TTÜ ja ühiskond küll üritavad toetada nii minu kui ka teiste püüdlusi, aga iseasi, kuidas nad seda teevad. Ma arvan näiteks, et soodustused ja haletsemine pole toetavad. Pigem võiksid inimesed tulla näiteks julgelt suhtlema. Kui ma lähen audika juurde, on seal üldjuhul palju rahvast ja sumin nii suur, et ma lihtsalt ei kuule, kus keegi on. Nii ei saa ise suhtlust alustada.

NIISIIS OLEKS VAJA INIMESTE SEAS TEAVITUSTÖÖD TEHA?

Me oleme korraldanud koolituse nii õppejõududele kui ka tudengitele, kuid sinna ei tulnud tookord kuigi palju rahvast. Minu jaoks on tegelikult väga raske see, et ma pean kogu aeg selgitama, selgitama, selgitama. Miks on vaja, et lift ütleks korruste numbreid? Miks inimesed ei peaks jätma uksi poolenisti lahti? Miks on vaja öelda, et seltskonnas pöörutaks just nägemispuudega inimese poole? Miks on vaja ennast pöördumisel esmalt tutvustada? Need on sellised asjad, millele igapäevaselt ei mõelda ja mida tuleb pidevalt meelde tuletada. Samas on TTÜ organisatsioonid olnud väga tublid. Kui ma pöördusin Üliõpilasesindusse korgikampaania asjus, olid nad kohe nõus sellega tegelema.

RÄÄGIMEGI NÜÜD LÄHEMALT KORGIKAMPAANIAST. MIS SEE ON?

Tegemist on üle-Euroopalise kampaaniaga, mille käigus kogutakse plastikust pudelikorke Belgia nelja nägemispuudega inimese toetamiseks. Nimelt kingitakse pudelikorkidest saadud tulu eest neile juhtkoerad. Ühe koera treenimiseks on vaja umbes kahte miljonit korki. TTÜ-s on 14 000 tudengit. Kui igaüks tooks kümme korki kuus, oleks panus juba meeletu. Kuna Eesti Leod on mindki koera saamisel toetanud, mõtlesin, et tahaks nüüd ise ka kuidagi aidata.

KUI OLULINE ON SINU ARVATES SEE, ET TUDENGID LEIAKSID ÕPPIMISE KÕRVALT AEGA ERINEVATES ORGANISATSIOONIDES JA PROJEKTIDES OSALEMISEKS?

Kes soovivad osaleda, neil peaks see võimalus olema. Samas ei tohiks olla suhtumist, et kui inimene ei osale kuskil, siis tembeldatakse ta veidrikuks. Leidub inimesi, kes ei tunne end suures seltskonnas hästi. Neile meeldib ajada oma asju omas tempos. Isiklikust kogemust võin öelda, et halb on minna kuskile, kus pole ühtegi tuttavat. Kuna hääled ei jää kohe meelde, on imelik kogu aeg küsida, kellega ma suhtlen. Nii ei saa ennast vabalt tunda. Samas on Roosi tubli *icebreaker!*

MILLISED ON SINU HOBID JA HUVIALAD?

Reisimine ja erinevates projektides osalemine. Näiteks suhtlen tihedalt Tallinna juhtkoerte omanikega ning vahel korraldan neile ka üritusi. Kuna ma olen seriaali „Vampiiri päevikud“ fänn, siis selle vaatamine ka kindlasti. Mulle meeldib lugeda. Samuti meeldib käia ööklubides, kuigi ega ma sinna väga tihti satu. Üksi ei taha minna ja üsna raske on leida kaaslast, keda saab täielikult usaldada. Ma ei usu küll, et keegi mind nüüd just hätta jätaks. Pigem on probleem selles, et rahulikke ja kindlaid inimesi, kes ei satu paanikasse iga kord kui ma komistan, on raske leida.

MISSUGUNE ON SINU SUHE KUNSTIVALDKONDADEGA?

Mulle väga meeldib kinos käia. Samuti meeldib käia erinevatel muusikaüritustel – kontserdid, muusikalid ja taolised etendused. Teater on ka väga-väga tore. Lihtsalt nii hea tunne on minna välja ja nautida head seltskonda! Olgu see, kus iganes. Kunstinäitused mulle ei meeldi. Skulptuurid, maalid – ei näe nagu nende võlu... (naerab).

jäljed südames

esimese lumega langeb minu peale rahu

metsikult
palju rahu
ja natuke elevust

ning midagi
mida kirjeldada veel ei oska
vist isegi ei taha
las see jääb ainult minule

esimesed lumehelbed
paari miinuskraadiga hommikul
muudavad mu sama pehmeks kui nad ise
sama külmaks
sama kergeks
lõdisen ent armastan
tunde ajal
teen jälje
kaks

ning varsti
mõne veel

vaikuses
päris lähedal
su jäljed
õhukesel lumekirmel
kõhklevad
otsivad turvalisemaid kohti
katsetavad
libisevad
pikapeale
ebaõnnestumata
lähevad järjest kindlamalt
saavutavad vilumuse
kuid ei kipu jooksmata
veel on liiga varajane hommik
lundki vähe

lugematuid jälgi hiljem
sõrmed sinised
silitan süütut puutumata lumevaipa
mis kibekiiresti mattis
paksu kihi alla
su ebalevad sammud

värvitu
piiluva päikese all
äraootavalt
seiran

ühtlast halli taevast
kas kukub mõni veel?
sulab põsel?
vist siiski mitte
nüüd võin edasi astuda
mööda lumetolmust silda
keskpäeva poole

ning mu ümber
aina rohkem jälgi
moodustavad lumme mustreid
nende suudluste jäljed on õhkõrnad
peaaegu märkamatud
ununeb siht
pehme päev haarab kõvasti kinni
tirib endaga
kohevatesse hangedesse
kus varem käinud keegi teinegi
visalt veenab mind
ja meelitab
sikutab ja hellitab
ning
kuni üks neist tabab teist
vaatan üle öla

minu jälg on sinu omas

täpselt paras
täpselt õige

esimesed helbed laotavad mu peale rahu

sügava
unise rahu
ja natuke rohkem elevust

ning millegi
mida kirjeldada vist ei oska
ega tahakski
las see jääb minule
kui teen lumel jälgi
jah
see veider tunne las jääb minu sisse

ning minu jäljed sinu jälgedesse
kui lõpuks saabub õhtu

soojas hämaruses II

reis algas turvalisest koduhoovist
 enesekindla lahkumisega
 seadis sammud jaama poole
 ega tagasi ei olnud põhjust vaadata
 kohe väljus rong raagus kaskede vahele
 tuule käest sooja hämarusse
 mis märkamatu pimeduseks kasvas
 kui rong üha kiiremini edasi liikus

ja kui ta hakkas tundmatust kartma
 ning kiiret rongi kurve tõuse
 horisonti ootamas
 igal hetkel kui vaid kindel tunne
 võinuks rongilt hüpata
 ja see sõit pooleli jätta
 ent kui kaugel ühel pool on kodu
 ja kutsuv töotus teises suunas
 mida teha soojas hämaruses
 igavesti poolel teel?

ja ta silitab mu juukseid
 ja sosistab mulle kuidas
 täpiline tass on kaotanud
 tal pole kõrva ta pole enam õige tass
 ma ei ole kaotanud aga
 ma pole enam sulle õige ka
 depressiivne luule teab mu maailma
 saladusi ja sind ta tunneb kõige paremini
 ma istun täpilise tassi kõrval
 soojas köögis mille valgus
 kutsub igäüht täpilisest tassist
 südaõist teed jooma mis väheke aurab
 kui deprekas veel väljas suitsu teeb
 aga kohe varsti tuppa tuleb
 ootamatult lähedale sinu sisse vaatama

ja siis ma mõtlen kas
 peaksin teid saatma mööda
 tuisust tänavat edasi lumetormi
 jätma mainimata sooja köögi täpilise tassi
 sest deprekas on hiilimises väga osav

tagasi väikeses köögis II

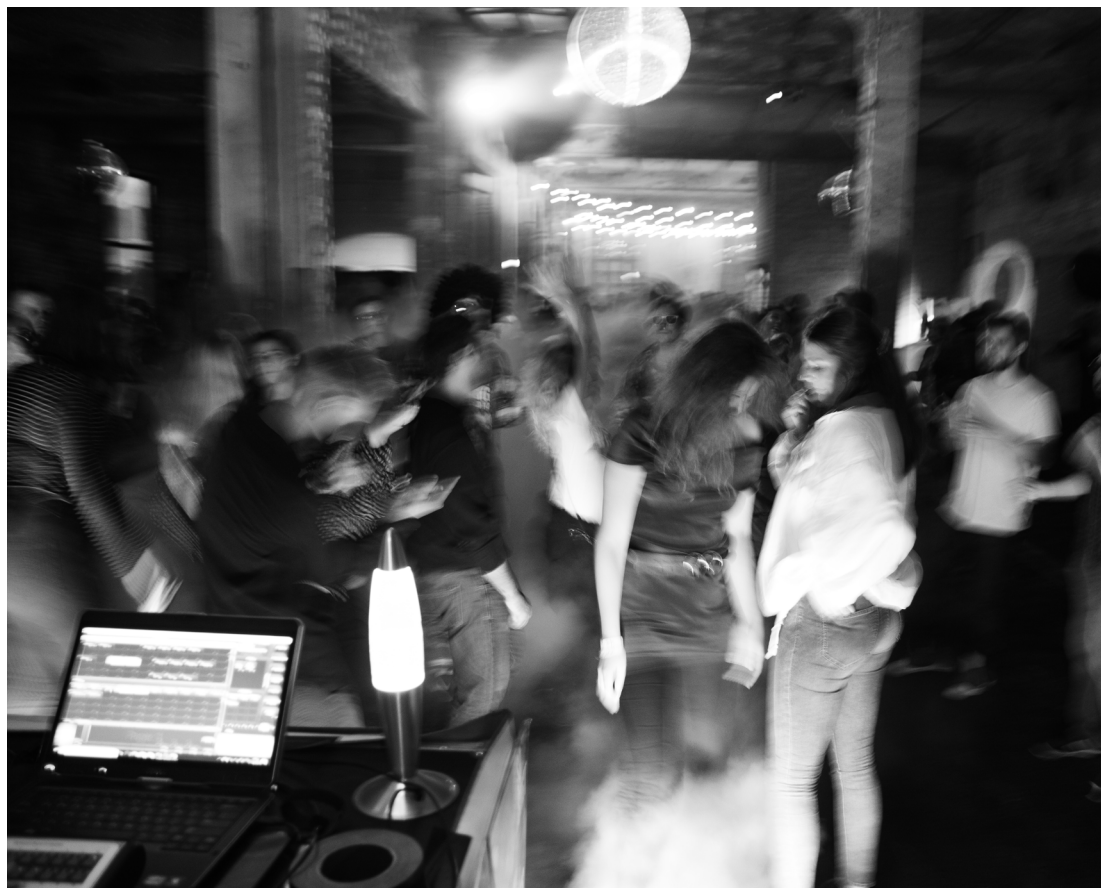
täpiline tass on kaotanud oma kõrva
 istun köögilaua ääres
 ja südaõiselt mõru tee veel aurab
 kui ma katsun ennast äratada ükskõiksusest
 väikeses köögis on jahe ja deprekas on väljas suitsu tegemas
 ta ei too mulle sõba ja ma ise ei hooli
 kui ma võbisema hakkas
 ja tee ei soojenda mind seest
 aitab vaid olnust kõvemini kinni hoida
 et sõrmeotstele jääks tunne
 sest ma kardan varjusid ja haihtumist
 ehkki olen nende hulgas
 kauem viibinud kui luule väikeses köögis
 täpilise tassi teed joonud

mu mõtted jooksevad rabas mätaste vahel mitte peal
 helerohelisel samblal
 kus on nii ilus
 ja kisuvad siis mu mülgastesse
 mis neelavad ja neelavad

üks paugub
 ja depressiivne luule toob endaga talve lõhna
 külma ja natuke lumise kaabu peal on mõne hetkega
 lumesulavesi
 deprekas läheneb alati hämmastavalt
 vaikselt kuni ta on hästi lähedal
 siis ma märkan teda siis
 ka sina märkad teda

MUUSIKA MINU SILMADELE

📷 MATTIAS KITSING

13

TUDENGITE SALANIPID:
KUIDAS AASTAS PEA
1000 EUROT SÄÄSTA

 KAISA ESLAS, ANASTASIA JEFIMOVA

 ERAKOGU

Raha säästmisel on kõige leidlikumad tihtipeale just need, kes on omamoodi sunnitud seda igapäevaselt tegema. Millised tudengite nipid võiksid kasutusele võtta, et aastas ligi 1000 eurot säästa? Oma nõuandeid jagavad Kaisa Eslas Lennuakadeemiast ja Anastasia Jefimova TTÜst.

Nii Eslas kui Jefimova tõdesid, et kõik algab eelkõige just planeerimisest. Saamaks aimu, millele raha kulub, võiks vähemalt kuu vältel kõik kulud ja tulud Exceli-tabelisse või mõnda mobiilirakendusse kirja panna.

Lihtsaks võimaluseks on näiteks internetipangas olev rahaplaneerija. Viimasega saab hetkega ülevaate oma rahalisest olukorrast, sest see leiab tehingutest automaatselt vajalikud andmed ja liigitab need kulu- ja tulugruppidesse. Seesama nipp on aidanud Eslasel juba alates esimesest kursusest koguda raha oma Tallinna kodu sissemaksiks. Kui kõik läheb hästi, siis saab ta korteriomanikuks juba selle aasta jooksul.

Üheks põhiliseks soovitusel, mida noored jagasid on see, et koos on alati lihtsam säästa ja oma unistuste täitmiseni jõuab nii oluliselt kiiremini. Olgu tegemist siis elukaaslasega loodud ühise eelarve, kogu ühikakorrust valdava õhtusöögiga või sügisel vanaemalt kaasa saadud kartulikoti jagamisega.

TOIDUKULUD

Selleks, et säästa toidukuludelt jälgib Jefimova sooduspakkumisi ja toiduainete kilohindu. "Alati võrdlen kilohinda ja kui kvaliteedis pole varasemalt vahet näinud, siis võtan soodsama pakkumise. Ka sooduspakkumiste ajal oma toiduvarude täiendamine aitab raha säästa. Siis on tihtipeale palju ka selliseid pakkumisi, kus 2=3," lisas ta.

Eslas aga alustas juba esimesel kursusel mõneti vanamoodsa reegluga, mis tähendab seda, et toidupoes ta kunagi kaardiga ei maksa. "Miks? Sest kaardiga maksmine on väga lihtne, aga see kulu ei jõua tegelikult teadvusesse.

Toidupoodi minnes võtame kaasa 10–15 eurot ja sellega saame oma ostud tehtud,” nentis Eslas, kelle sõnul üritatakse toidupoes võimalikult harva käia. “Siinkohal aitab hästi ka nädalamenüü ette planeerimine ja kindla nimekirjaga poodi minemine,” lisas ta.

SÄÄST: CA 600–700 EUROT AASTAS

INTERNET JA TELEFON

Väga palju aitab säästa ka see, kui võrrelda erinevaid teenusepakkujaid ja leida nende seast soodsaim. Selle jaoks mine erinevate operaatorite kodulehekülgedele või võta oma olemasoleva pakkujaga ühendust ja uuri, mis võiks olla Sinu jaoks soodsaimaks lahenduseks.

Teleoperaatorite poolt pakutavad internetipaketid võivad aasta lõikes sadu eurosid kätte jätta. Sarnaselt Spotify 1e on võimalik leida ka pakkumisi, kus ühe konto alla saab koondada kogu sõpruskonna ja sellega muutub iga liikme pakett soodsamaks. Kui näiteks võtta koos sõpradega neli piiramatut telefoni ja internetipaketti, siis säästetakse aastas ühtekokku 336 eurot. Kui ühe konto alt võtavad piiramatu netimahuga paketi kuus inimest, siis on aastane sääst kõigi peale kokku juba 504 eurot.

“Kuna olin vahepeal Tšehhis vahetusüliõpilane, siis oli ka seal viibides oluline, et internetimahust piisaks ja see liiga kiiresti ei täituks. Tele2-paketiga seda ei juhtunud,” lisas Jefimova.

SÄÄST: CA 250–350 EUROT AASTAS

ÄRA KULUTA SELLELE, MIDA TEGELIKULT POLE VAJA

Pärast tudengiaastaid kulub raha tihtipeale sellele, ilma milleta annaks väga edukalt tegelikult toime tulla. Näiteks ei Eslasel ega ka Jefimoval pole ei Netflixi ega Spotify teenust, mille omamine võtab aastas tegelikult paarsada eurot. “Ma lihtsalt tunnen, et mul pole neid vaja ja saan ilma hakkama,” sõnas Jefimova.

Need, kes tunnevad, et ilma Spotify ta siiski ei saa, võiks koos sõprade või teiste pereliikmetega moodustada ühise “pere”. See tähendab seda, et 11 euro eest saab kuni 6 inimest muusikat kuulata. Nii säästab üks inimene aastas ca 50 eurot.

Kui aga tunned, et ei saa ilma Netflixita elada, siis tee sõbraga järgmine diil – sinult seriaal või film, temalt pitsa!

SÄÄST: CA 100–200 EUROT AASTAS

4 NIPPI EDUKAKS LÕPUTÖÖKS

14

 DORIS ABE

- **Teema valimine**

- Hingelähedane

Kui tahad, et lõputöö kirjutamine poleks nõme ajakulukas kohustus, vaid põnev ajaviide, leia teema, mis päriselt süütab sinu sisemise tule ning lööb silmad särama. Millest sina õhtusöögilauas oma perele ja sõpradele lõputult rääkida võiks?

- Vajalik

Mõtle läbi, mida on sinu valdkonnas vaja uurida. Leia enda viis olla maailmale kasulik. Seejärel uuri, mida on varem tehtud. Pole mitte mingit mõtet analüüsida küsimust, mille keegi on oma magistritöös viis aastat tagasi juba põhjalikult lahendanud.

- Allikad

Tee kindlaks, et sul üldse on midagi uurida. Kui ei ole, siis miks? Kas allikad on aktuaalsed, iganenud või näiteks ainult eestipõhised?

- Väldi liigset mahtu

Kindlasti täpsusta oma teemat, kuni jõuad sobiliku mahuni. Bakatöök doktoritöö teemat võtta ei ole mõtet: sa kirjutad, kas pinnapealse töö, mis käsitleb natuke kõike, aga väga mitte midagi või lihtsalt pooliku töö, mis pole teemaga vastavuses.

- **Ajakava**

Pane paika ajakava, ära ütle, et sul pole seda vaja. Kui ma saaks euro iga tudengi kohta, kes on öelnud, et ei taha end piirata ajakavaga või seda pole vaja, elaks ma tõenäoliselt Balil. Esiteks saad ajakava paika pannes aru, millised on kirjutamise võtmeetapid ning oled sunnitud läbi mõtlema, palju iga samm aega võtab.

Sea tähtajad, millal alustad mingeid tööetappe, mitte millal lõpetad. Seades lõpptähtajad, võid endale järjepidevalt väita, et jõuad ka ühe õhtuga valmis ega pea veel alustama.

- **Reaalne töötamine**

- Märki kalendrisse kohtumine endaga!
Sea kindlad tööajad ning ära asenda neid Netflix'i, lemmikraamatu või millegi muu toredaga. Võta neid kui kohustusliku loengu aegu, mida ei saa kergekäeliselt üle lasta.

- Juhendaja
Tee tihedat koostööd juhendajaga: ta on päriselt seal selleks, et sind aidata. Alustades teema sõnastamisest kuni lõppviimistluseni.

- Snäkid
Võta kõrvale ajutööd toetavaid snäkke nagu pähklid vms. Samuti võid end n-ö premeerida, kui mingid väiksemad etapid on läbitud. Näiteks luba endale ruuduke šokolaadi, kui peatükk kirjutatud saab.

- Tööruum
Vaata üle, kus sa töötad. Voodis võib mugav olla, aga ega sa seal tegelikult väga produktiivne ei ole. Proovi oma kirjutuslauast teha keskendumist toetav piirkond või mine hoopis raamatukokku, kus on vähem segajaid.

- Ära ole kurb!

- Puhka!
Parim puhkus on töö vastand, seega leia kirjutamisele tasakaalustavad tegevused. Mine näiteks jalutama või kuula muusikat ja puhka silmi. Proovi ka juhendatud meditatsiooni rakendusi nagu Headspace.

- Kriitika on hea!
Ära satu masendusse, kui juhendaja teatud töösse ülevoolava entusiasmiga ei suhtu ja võib-olla isegi natuke kriitilisi kommentaare jagab. See kõik on töö edendamiseks mitte pärssimiseks.

- Suhtle teistega!
Tead, kuidas vahel kõige lohutavam lause, mida sõbralt kuulda võid, on „mina pole ka veel alustanud“? Asi pole nii väga

kahjuröömus, kui teadmises, et sa pole teistest kõvasti maha jäänud. Kui ennast liigselt piitsutama kipud, uuri vahepeal sõprade käest, kuidas neil kirjutamine edeneb, sest võib-olla sinu inspiratsiooniline madalseis ei ole sugugi erakordne ning pole midagi, mille pärast end halvasti tunda.

- Ära jää üks!
Kui oled üks nendest inimestest, kellel on raske motiveerida end järgima endale seatud tähtaegu, siis tasub leida sõber või mitu ning luua n-ö õpigrupp. Leppige kokku mingid kindlad ajad, millal kõik koos kokku saate ja tööd kirjutate. Saate ka üksteise töid värske pilguga üle vaadata ning teineteist motiveerida ja järjel hoida.

**SIIA
TULEB
REKLAAM
KAANESTAARI
JAKS**

HALVA HUUMORI INSTITUUT

DAD JOKES

Mis on liiter? Sama, mis meeter ainult, et vedelas olekus.

Kas Sa oled kuulnud kuul olevast restoranist? Jah, hea toit, aga null atmosfääri.

Ma ütlesin oma tüdrukule, et ta värvis oma kulmud liiga kõrgele. Ta tundus üllatunud!

Ma tean palju nalju pensionil olevate inimeste kohta, aga ükski neist ei tööta.

Mu naine ütles, et ma viiksin ämbliku tapmise asemel välja.
Käisime baaris, võtsime paar jooki. Tuleb välja, et ta on täitsa muhe sell.

Eile ma pesin oma pojaga autot. Ta küsis, kas ma ei võiks lihtsalt käsna kasutada.

Kontoris pandi mulle hüüdnimeks „Mr. Kompromiss“. See ei ole mu esimene valik, aga ma võin sellega elada.

TEST: KUI EDUKAKS MA TULEVIKUS SAAN?

Miljonäriks saamine ei ole tavaliselt lihtsalt juhus. Ilmselt oleme kõik lugenud, et edukatel inimestel on teatud ühised tunnused ja käitumisharjumused.

Väidetavalt on need nii olulised, et see võib määrata kogu edukuse. Siin testis saad teada, kui edukas oled oma harjumustest lähtuvalt.

KÜSIMUS 1: HOMMIKUNE ÄRKAMINE. MILLAL SA ÄRKAD?

- A. Ärkan siis, kui uni ära läheb (1p)
- B. 6:00, üks äratus ja sellest piisab (5p)
- C. Ärkan tavaliselt 8:00 (4p)
- D. Tund enne loengu algust (2p)
- E. Tõusen koos päikesega (3p)

KÜSIMUS 2: TRENN. KUI TIHTI KÄID TRENNIS NING MIDA TEED?

- A. Iga päev, jõusaal (5p)
- B. Kolm korda nädalas rühmatrenni (3p)
- C. Ei käi trennis (1p)
- D. Kord nädalas jooksmas (2p)
- E. Üle päeva jõusaalis/rühmatrennis (4p)

KÜSIMUS 3: HUVID JA HOBID. KUI HÄSTI SA ENNAST TUNNET?

- A. Mul on palju asju, mis pakuvad huvi (2p)
- B. Olen sihikindel ning pühendun vaid ühele huvile (3p)
- C. Mul puudub siht (1p)
- D. Olen oma hobis tugev ning arendan seda edasi (5p)
- E. Olen püsiv, kuid kui miski ei tööta, siis suudan sellest edasi liikuda (4p)

KÜSIMUS 4: LÕUNA. KUI KAUA SÖÖD LÕUNAT?

- A. 5 minutit (1p)
- B. 10 minutit (2p)
- C. 20 minutit (3p)
- D. 30 minutit (4p)
- E. 60 minutit (5p)

KÜSIMUS 5: ÕHTUD. MILLISED NÄEVAD VÄLJA SINU ÕHTUD?

- A. Õpin kuni hiliste öötundideni (2p)
- B. Käin õhtuti tööl (1p)
- C. Tegelen õhtuti huvialadega (4p)
- D. Õhtud on minu jaoks puhkeaeg (5p)
- E. Puhkan, kuid vajadusel olen kättesaadav (3p)

KÜSIMUS 6: VEAD. KUI HÄSTI OSKAD TEISTE VIGADEST ÕPPIDA?

- A. Pean kõik omal nahal läbi elama (2p)
- B. Mind ei huvita, mida teised teevad (1p)
- C. Üritan alati kõigi ebaõnnestumisi lahata (4p)
- D. Oskan hästi teiste vigadest õppida (5p)
- E. Tavaliselt ma teiste vigu ei korda (3p)

KÜSIMUS 7: ENESEANALÜÜS. KUI TIHTI ENDA TEGEVUSI ANALÜÜSID?

- A. Kord nädalas (4p)
- B. Kord kuus (3p)
- C. Igal õhtul (5p)
- D. Kord aastas (2p)
- E. Mitte kunagi (1p)

Tulemused:

1–7 punkti – Oled lihttööline. Sinu päevas puudub kord ja organiseeritus ning kuigi päev korraga on tore elada, siis ei ole tulevik just kõige helgem. Üksikuid aspekte muutes on võimalik saavutada edu.

8–14 punkti – Oled objektijuht. Sinu päevas on küll teatav organiseeritus, kuid see ei ole piisav, et karjääriradelil tõusta ning elada murevaba elu. Natukene rohkem pingutades on võimalik jõuda kaugemale ja kõrgemale.

15–21 punkti – Oled projektijuht. Sinu kohta kehtib ütlus „tasa sõuad, kaugele jõuad“. Selleks, et kiiremini jõuda, tuleb lihtsalt rohkem sõuda. Mitte miski pole halvasti, samas ei ole ka hästi. Selline keskpärane kolm.

22–28 punkti – Oled tegevjuht. Oled üsna edukas, kuid pead siiski tasemel püsimise nimel üsna palju ohverdama. Sa juba tead, mis Sinu jaoks toimib ning mis mitte. Analüüsi oma käitumismustreid ning leiad peagi midagi, mida võiks muuta.

29–35 punkti – Oled omanik. Oled saavutanud ülima enesekontrolli ning kui Sa veel ei ole edukas, siis samamoodi jätkates jõuad sellele iga päevaga aina lähemale. Oled teistele eeskujuks ning nüüd aitab ainult aeg.

	ONU ★18155★ UNO	Koorijuht	P	Vangerdus	Liiter	Muusik	Raivo Atlas	Hapnik	Hinne	P
	P									
	MARK-VARDT				Gallium PARADIS			Euroopa Nõukogu E T V saade		
	Noot			Lühend kirjal Soome m. nimi			Maaliskunstnik LINNA			
	Läti riigitegelane								Endine tele-diktor	
	Pealinn Euroopas					Alevik Virumaal FARROW				
	A. Gailliti romaan									Lavastaja ees-nimega
★	P	Veelind	Helilooja	Suurvõistlus	↓	Neon			Ese Soome laskesuusataja	Maletaja Kenadus
	P									
									Pagari-toode KLAS	Eesti Naine Siiras
		Selle lained löövad vahel üle pea						Naise-nimi Suitsuots		Poliitik Inglise kirjanik
		Endine		Amet Jaks						Söögimulk Järjest. tähed
	★		Amet Inglise vutimees							Poeg inglise k. Meie
		Mi-bemoll		Pealinn Euroopas Järjest. tähed				Jögi Siberis Amet		Noot Endine minister
		Poliitik			Iste Samuti				Mitte iialgi inglise k. M. nimi	
		Alevik Ida-Virus				Puu inglise k. Linn				Haava jälg 2 x täht
		Mangaan		Element						Järjest. tähed
		Valgevene laskesuusataja		Vene linn						Ester Sester
		Ants Anderson		Teie Järjest. tähed		Kaksikvokaal Linn USA-s		Värsjalg Beebi		
	P								...-kood Püstoli-mark	
		Rooma 500	Juttu veeretama Rein Sikk							
		Argoon		P				Järjest. tähed ELLER		
		Järjest. tähed		Inglise k. eessõna Höbe				Vooluallikas Kloor		
	★		Näkk Aasta			Kroom Kaalium			Kõrvuti-olevad tähed	
		Pulmarõivas								

16-19 APRILL

**TAL
TECH**

ENGINAATOR

PANE OMA

INSENERIOSKUSED

PROOVILE

IT

MEHHATROONIKA

LOODUS

EHITUS

Enginaator.ee

facebook.com/Enginaator